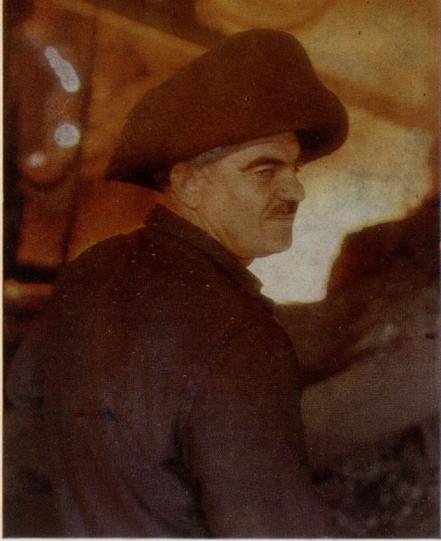

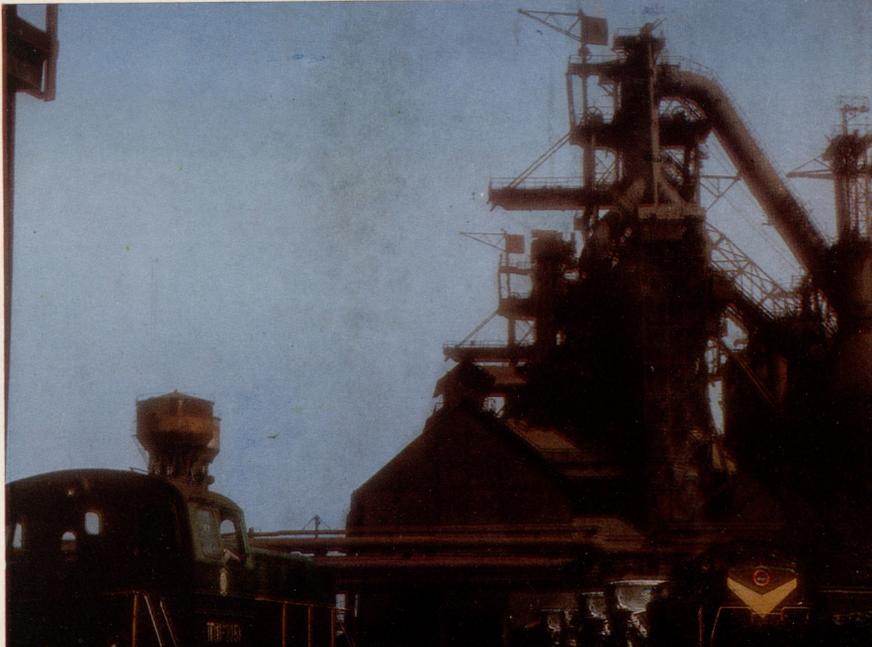
619
1978

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

დროშა

ივლინი
№ 7 - 1978 წ.

 ეროვნული
 გიგანთთა

- თანგბაღის მიწოდება ლუბელში დნობის დროს.
- რუსთავის ატომბატეის ინსტიტუტის გამოთვლითი ცენტრი. წარმოებაში დასაწარგი მართვის ალგორითმების შემოწმება.
- ქიმიური ბოჭკოს კარხნის საქსოვი სააპარო

ანწორ გომგოლამის ფოტო .

საქართველო

პროდუქტები ყველა ქვეყანაში შეიქმნა
დროშა
ქრონიკული
№ 7 (499), ივლისი, 1978 წ.

ყოველთვიური საზოგადოებრივ-კულტურული და სალიტერატურო-სამხატვრო ჟურნალი
საბჭოთა კავშირის 1928 წლიდან

© „დროშა“, 1978.

რუსთავში ჩახული ტყუპი უფრო მიაქცევს უზარალებას ვერცხვების ტყეში ახალდ არჩობის ციხის კონსტრუქციას. ეს არის ყოფილი ბოსნი-ქალაქის რუსთავის ერთადერთი იმ ბუნებრივი, რომელიც ვერ დაანგრევს და ვერ ამიძირკვეს ბტრებაში.

1265 წელი აგებლით იყო რუსთავისათვის. რამდენიმე ათწლეული ქალაქი, რომლის მოსახლეობა იმ პერიოდში ორი ათასს აღწევდა, უკუნისა — ბეისა და ახლანდელი შორის ატვირთა ომმა განანადგურა. ამისთანა იგი და აწევს არს ოხერა, — წყნად რუსთავის შესახებ ვახუშტი ბატონიშვილი.

სამკობო ხელისუფლების წლებში რუსთავი კვლავ აღსდგა მკდრებით და მშრომელი ხალხის, განახლებული და აჯავახული ქვეყნის სამსახურში ჩაედა.

ძველ ნავსადგომზე აღორძინებულ ახალ რუსთავში დღეს ოცდარვა მსხვილი სამრეწველო საწარმოა, აქედან ექვსი დიდი საწარმო საკავშირო აღქვედებამისა.

არცთუ ისე დიდი ხნის წინათ რუსთავი მხოლოდ მეტალურგია ქალაქად იწოდებოდა ქართული მეტალურგიული ფაბრიკის მშენებლობაში ჩვენი ქვეყნის უკეთეს ხალხს მონაწილეობდა. ქარხნის დაარსებების სამუშაოში მოსკოვის სამრეწველო ინსტიტუტის სპეციალისტებმა შესწავლეს.

უახლესი კონსტრუქციის სამშენებლო-სამონტაჟო მრეწველობის, მექანიზმების, ზუსტი ხელსაწყოების — უძლიერებით მოდიოდა ლენინგრადიდან, ჩეხოსლოვაკიდან, ნოვოკრემნოვსკიდან, ურალიდან...

საქართველოს უკეთეს კუბოლან მოდიოდნენ ახლავარდა ენთუსიატები, რომლებიც მთელ ძალას და ენერჯიას ახმარებდნენ ქართული ფოლადის კერის შექმნას. ისინი ხალხთა შთამბეჭავლები იყვნენ, მამაპაპიდან მოხდამდით კვირით ხტრობა, ჩამოსხმა და ტიფდა რეკლამა და რეკლამა.

რეკლამა შორის რეკლამა ქართული კუბოები რუსების და უკრაინის ენულებდნენ მეფულადნა რთულ პროდუქციის იქ იმდენდნენ და იმადლებდნენ თავიანთ ცოდნას.

გამოხდა არცთუ ისე დიდი ხანი და ახლა მოძვე რესპუბლიკიდან რუსთავში დაიწეს ჩამოსხმა მეტალურგია ურთულესი პროდუქციის შესაწავლად სწორედ რუსთავში აღმართდნენ და გამოიწვიდნენ ახტრიაფიანდნენ ქარავაზუნოლი ახლავარდები — სუგანების მეტალურგიული ქარხნის მომავალი სპეციალისტები. ჩამოსხმა მეტალურგიული ქარხნის მშენებლობის დასრულების შემდეგ ჩადიობს წინ რუმინული მუშები რუსთავში დაეუფლებდნენ მიწების გლეხის პროდუქციას.

რუსთავში გაიარეს სასწავლო პრაქტიკა მოლდოვის, ჩეხოსლოვაკიის, უნგრეთის, ბულგარეთის, კუბის, კორეის, ინდოეთის, ვიეტნამის და ბერძენ სხვა ქვეყნის წარმომავლებმა.

ინსტრუქტორად რუსთავის გადგება თუ გებოთ, თავდაპირველად ქალაქის სამხრეთ-დასავლეთით შემოართულ ობლასტის შთას უნდა იქნებოთ და იქიდან გახლავიდეთ მას.

თქვენს წინ გაიპაშლება მტკვრის მარჯვენა და მარცხენა სანაპიროებზე ჩარიგებული კობტა ქალაქი, თავისი ფაქობი და სწორი ქუჩებით, მთიედ-

ნებით, მწვენიო ჩახლული ქათამა სახლებით, ლამაზი სკვერებითა და ხეივანებით.

ქალაქის აღმოსავლეთით გიგანტური ქარხნის ვეება მიღები აღმართლან ცუში. ეს ქარხნის მეტალურგიული ქარხანა გახლავი, მის ირავლივი ეს სხვა საწარმოები შემოაქრებენ.

უკეთეს ქალაქს ჰქვს თავისი განსაკუთრებით დარსასხოვარი თარიღი. ეს თარიღი — 1944 წელი ოქროს ასობით ჩაიწერა ქალაქის ისტორიაში. ჭერ კიდევ დღეს სამამული ომი მტყუნარბდა, რაკე უღანბოდ ქცეულ, გავიდასავან გაბრიოდებულ მიწაზე ქართული მეტალურგიის ახალ პირშობს — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის მშენებლობას ჩაეყარა საფუძველი.

1948 წელს რუსთავი ქალაქად აეყრება, ბოლო 1950 წლის 27 აპრილს რუსთავში პირველი ფოლადი გამოადნეს!

არის კიდევ ერთი გულში ჩამწვდომი, დარსასხოვარი, მარად დაუფიქრარი რუსთაველთა გულში ოქროს ასობით ჩაიწერა თარიღი — 1968 წელი, 30 ოქტომბერი. დროშებით, ლიზუნებით, ყვავილებით შორიულად სუტები და მოედნები ხალხს ეღარა იტევდა. თბილისიდან მომავალი მსუბუქე ატბოსანებენ უზმარავი შემოსრიადღენ რუსთავის ქუჩებში. იქნეს ტუმბო, მოზიგებ ხალხს ხელის ქნებით, დამილი ენაშტებდა და ჭვირვასი სტუმარი — ჩვენი სპარტის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ლეონიდ ილიას ძე ბრეტენესი.

მარტინის სამწიგნოსან ცეცხლსა და ღუმელებს ვეიგებოდი, რაკე ჭვირვასი სტუმრის შევიწინე, — იგინებს სოციალისტური შრომის გმირი, მეფულადე ამირან ფანცქელიძე, — ლეონიდ ილიას ძე ნელი ნაიჭით მაიღვებოდა და. დაიბენი. ადვადიდან დადარჯ ვერ მოუხტრეკე გამომბა, ხელი ჩამოშარდა, მერე კარგახანს მესაბურბებდა, მთელი კოლექტივის საქმიანოზე ჩამიბიღო საუბარი.

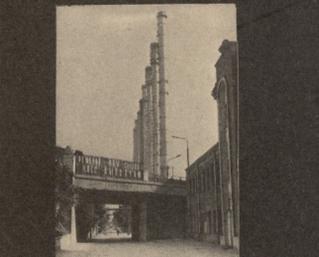
და განა მართკ მეფულადე ამირან ფანცქელიძისთან ჭწინდი საუბარი? ლეონიდ ილიას ძე ბრეტენემა ცერსაში. პირველ ატბოსანებულ მილსაღიწნად მოეწ-400-ის კოლექტივსა მუწონა ნახელავი, გაეცნო მათ მომავალ ვეგმებს, სურვილებს, მისწრაფებებს...

ლეონიდ ილიას ძე ბრეტენესი სტუმრობს მწარველებამ რუსთაველი შრომელები ახალი შრომითი საქმეებისათვის აღადროვანა.

საქართველოს მრეწველობის ერთ-ერთი უდიდესი კერა რუსთავში 130.000-ზე მეტი კაცი ცხოვრობს, 40 ეტრენების აღმანი ერთი მჭურ, შრომისმოყვარე კოლექტივად არის შეფარბებული.

ქალაქში ახლა ოცდარვა მსხვილი სამრეწველო საწარმოა. რუსთაველ შრომელებთა მიერ დაწარმებული მიღები, ნაყინი, მეტალურგია დროს კოსკი, კომპური ბოკე, აწეუბი და სხვა მაღალპროდუქციული პროდუქცია ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა კუთხეში და საზღვარგარეთის ორ-მოცუო მღ ქვეყანაში იგავნება.

მეტალურგიული ქარხნის ზახზე აუნდა მძებრი ცენენტის ქარხანა. ეს ქარხანა ნედლეულის ერთ-ერთი კომბინეტად ბრმყდის წიდას იყენებს. სწორედ აქ დაწარმებული სპეციალური მარკის მაღალპროდუქციული ცენენტით შეიქმნა ენერჯების უნიკალური კაშხალი. სამაყით შეიძლება აღინიშნოს, რომ რუსთაველ მეცენენტ-

მთავარი რედაქტორი რამაზ მარტინი

სარედაქციო კოლეგია:

- გულნარა ბახტაძე
- თინათინ ზოგოლაძე
- (პ/მ. შიდაიანი),
- ოთარ ამიძინაშვილი,
- პირაკ დონაშაშვილი,
- საგო ლომიძე,
- მინას ნუნია
- (მხატვარი-რედაქტორი),
- ლარო სულხანიძე,
- ილია ბახტაძე,
- უანა ჯაფარიძე.

საქ. სსრ კ. მარტინი
საქ. სსრ ინსტიტუტი
მთავარი რედაქტორი

თა ამ პროდუქციას ხარისხის სახელმწიფო ნიშანი მიენიჭა.

სწორედ მეტალურგიული ქარხნის ბაზაზე აიღეს დიდი დღეა ქიმიამ. რუსთავში აშენდა ქიმიური და ქიმიური ბოქსის ქარხნები. ეს სწრაფი მოცულობის მქონე ქარხნები მსხვილი და სახელმწიფო განსაკუთრებული ქარხნებია.

„ჩემს შრომში კალენდარზე 1981 წლის მაისია“, იტყობინება ქიმიური ბოქსის ქარხნის ნოვაციური მარგნის ქარხნის წითელი დროშის ორდენის კავალერის გვირგვინი გაუფანდავად აიკეთა ვაკე ვაკეში. 1981 წლის ანგარიშში უნებეს პროდუქციას ამავე ქარხნის კონსტრუქციური შრომის დაშვებული ორდენისანი სოფო ჩაბანაშვილი. საქვეყნოა ცნობილი ამ ქარხნის ნოვაციურია — ოქტომბრის რევოლუციის ორდენის კავალერის გალინა ქარხანას, ნელი მელაშვილის და სხვა მოწინავეთა პატრიოტული თაბის ნობა — დევიზით „დღეს მოწინავეს მიენა — ხვალ თითოეულის მიენა!“ ამ ინიციატივამ კოლექტივის 400-ზე მეტი წარჩინებული მუშა შეტანა. კოლეკტივა მათგანი უსწრებს დროს, ისინი ახლა 1978-80 წლების ანგარიშში უშვებენ პროდუქციას.

მთელს რესპუბლიკაში იცნობენ რუსთავის ქიმიურ ქარხანას. იგი მრავალი სახის მჭარვას პროდუქციას უშვებს. მათ შორის მინერალური სასუქებს, კარბონატებს, სასოფლო-სამეურნეო შხამქიმიკატებს. ამ ქარხანაში დამუშავდება პროდუქციად დიდი მოხაროვნობაა უკვლავ.

რუსთავის აშქვისაშენი ქარხანა ერაფდერით მძღავარი საწარმოა საბჭოთა კავშირში. ამ დამუშავებულთა სანმუშელო მანქანები ჩვენი საქმიანობის თითქმის ყველა კუთხეში და მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში იგზავნება.

შედარებით ახალგაზრდა თუქანსხმელი ქარხანა, მთელი კოლექტივი დღეს თავადებით იბრძვის მეთავე ხუთწლიის მესამე დაშვებულური წლის გეგმების წარმატებით შესასრულებლად. აღსანიშნავია, რომ ამ ქარხანაში ქართველება სანეილისტებსა სანაშულო ტექნიკაში პირველად დანერგეს თუქის უწყვეტი ჩამოსხმის დანადგარები, რომლებმაც დიდი აღიარება მოიპოვეს.

იალღუქის მთიანე ურადღების იპრბრის გუმბათიანი, გვიანტური ბოქალიღივი გაწოლილი ნაგებობა ეს მეტალურგია კულტურის სასახლეა. თავისუფალი დროს ამ იკრიბებიან მუშა-მოსახლარეულები და მათი ოჯახის წევრები. სასახლეში შეხვედრები მუშა პოეტებს და პროზაიკებს, ლიტერატურულმა გაერთიანებამ, რომელსაც მწერალი კარბე მუშაშაძე ხელმძღვანელობს, უკვე გამოსცა ოთხი კრებულები.

ლიტერატურული წრის ხშირი სტუმრებია არიან გამორჩეული მწერლები, მხანობლები, მეცნიერები.

თვით იალღუქის მთა მარტო მშენიერი გაღასამილი როდი ამ ქსრავით ტემპით მშენდება

ქარხნის ცდაწეული მიღეა.

კულტურის და გაქანაღების მძღავარი კომპლექსი, რამდელსაც 120 მეტრარი ფარობი აქვს დათბობობია.

მთავე მწეუბრში ჩადგა მეტალურგია სანაკორიუმი, პროფლიკტორიუმი. მის გვერდით ხარაიობში დგას ქიმიური ქარხნის მუშათა დასახეწეული სანსარულიანი კორპუსი. მომავალში იქვე აშენდება მშენებლობა, მეცემენტის და სხვა სანარშითა დასახეწეული კომპლექტები, იალღუქი შეობისმა მარადღწეანე მეცნარეუბები, აშენდება ქიმიოფარი, კლუბი, კაფე-რესტორანი, სანორტული ბაზები, მიწეწეუბა ხელოწერერი ტბა.

რუსთავი ცნობილი იყო როგორც მარტო სანარწეული ქალაქი, დღეს კი მის გაქანა მოლიტექნიკური ინსტიტუტის საღამოს ვანოწეილება, ქიმიური-მტავალურგიული ტექნიკური, სკოლა-ინტერნატი, სკოლები, პროფტექნიკური სანავლებლები, სამეცნიერო-კლუბითი და სანორტოქო კერები. რუსთავის სახელმწიფო აკადემიურმა თეატრამ საქვეწეო აღიარება მოიპოვა. რუსთავი ჩვენი რესპუბლიკის ერთ-ერთი მოწინავე კულტურის კერად გაღაქავა. დიდი ოქტომბრის პარწეო რუსთავი ხალხთა მეგობრობის ურდევია ძალით იმეღიანად და სასახლეოდ მიღის წინ, თავისი ღირსეული წელობი შეაქვს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXV ყრილობის მიმანდგანსახელობათა წარმატებით შესრულებებში, კომუნისზმის სათელი შეწნობის აგებაში.

ბიზი უახტა

ტბასთან.

ანწურ მგომღამის სწოტო.

სახღების საეწეოთა ვარღის-ღურლიობა ახალგაზრდები, გუმბათ-მოწეუბები, სანადღეო ქარის-კატები: მეცნიერობის, მწეუბრის რიბები, დაწვერვა, ურდოღ დამეწეო, კვანლის მამებარი დაღლები, პირამდალზე მწეობარა რარობითელი ურდევია. მწეობრის სანეწეოქალაქი ურდევია შეეწეო ურდევითელი, პარტიები, ყოწეოწეო-ღურლიობის თბისწეოწეო, რიბელესუ კი ვარჩიას: „სანარქ-ნი ხალღარი წიღიანაწეილა და შეუღლილა!“ დასახლებული ურდევია აჩანა ბავშვებიც. ისინი დღედებს პირღამარი სანმობიარო სანდღიანე მომაველი დასახლებული ყოლის თავისებურია კანონებით ზრდიან. აქ ამ ბავშვთა მამები მხანობიანენ. ზოგა ოღღეღარია, ზოგა პრადორშიცა. ბევრი მთავანი მთელი თავის სიცოცხლის სანღვარის დაცევაში ბრძობს.

საეწეოების უწერობის დღურად არწუღიანის ოთახში წოვარა. შემობრის ხუთიღოღი მღებარა და უღურის მმღარობითი ტემპობა, ხუღის ძიღეს ითეწება და მომანდგება: — ვორწოვლო მოწეღია!

აღმა ირდევ მაღალი ჩინის პაროწეუბა იქნება, გაღვილე უწეწეუბა, ლოღებღაღაუ და თბისწეოქალაქი ბაქს თბეობითი უტემბობებიც.

არტოღ გეღიანა დღურადწე ვერ მოვითბენ და ვთბობ.

— ვინწე უღურის ხომ არ მოვიაღე?

— არა, — გაღვილე არწუღიანის, — ვორწოვლო ჩვენი მანქანის მძღოლია. ეს კი ჩვენი ბიუწეა, უკვლანი ბიუწეანს ტყბიან.

ბოცმანი, თორბე, დილოღანვე ქარბესუკებთან ტრინობს, სისხამ დილო, როცა ისინი ურწეოზღებებე უწეწიან, ბოცმანს წეღებელი მოწეუბითი ღღას მითთან ეწეობ: ქარის-მეცნიერ სახალღოსკენ გაწეწეწე, მწეუბრის არ ჩამორჩება მოწეწეწე. ჭახუტები აბანოწე მიღიან, მხანამ ნებებარბის ბაჭეწეუბი. მათიწეიერი აცოცებდა ხომღდ სანოაღღელო კომწეოწეუბი, რომ ურწეოწეა ერთად გახელ-გამოწეოღობ მიღამოს. ერთხელ ზეწეწეუბა ურბარა, საწღვარის ფარწეული დარაქი კი ხარ, მარბამ ხანამ არ გაწეწეობს, თოწი მანწე არ გეწეოწეობს.

მარტოღაც, ბოცმანი უთოწოღაც ქარისკაცად მთწინადი საეწეოწეო.

ბოცმანის გარღა კიღვე ორი პატარა უწეს საეწეოწეო უღურის. პრადორშიცა კრავეწეოწეუბა ხამი ვეწეოწეული უწრღებდა. არწუღიანის ორდევ მოაღვილე სეწრების შეღლებებს ღღიან. მათი კლუბები ერთ ოქბად ცხოვრობენ, ნიაღაც ერთად არიან, საეწეოწეო უწეღობისთვის აშეღებდენ, თავიანთს და სხვის შეწლებს არ არწევენ. ამ შეწეღობიანი კრებულის პატარარქად ოღღეღილი წლის ვღღნარა არწუღიანის თოღებუბა, საეწეოწეოღოს უღურისის მუღღეღი.

იმ სოფელი კომმუნერებობა, რომლის მახლობლადაც ეს საეწეოწეოღაცა, დაარბებიანე ოცღადი წეღის თოღლის. კომმუნერებობას უწეღის-

თვის საყვარელო კაცი ამბობ წითელაქ უღას სათავადო. ვუღანარა მისა უფროსი კლიშეშვილი. როცა გულნახს და დღეობა ერთმანეთი შეუვაჯილი და ქორწინება გადაწყვიტეს, ამბობი კლიშეშვილი შეხედდა ამ ამაგს. მისაზღვრები მისთვის ახლობლი მათი იყო და მით უმეტეს მათი პატივი.

„ჩვენი დედა“, ასე ეძახდნენ კლიშეშვილები ართუნიანს.

კომუნერებზეც ისევე ცხოვრობდნენ სასაზღვრო ცხოვრებაში, როგორც მისაზღვრები საკომუნერები ყოფილა. კომუნერებმა უფლთან სასაზღვრო ზოლს, ატყენ ციციკატებზე ასასვლელ მას ციციკატ. სოღლის სახლში ჩაშემღები ჯარისკაცებზეთ ვადას დაკვირვებ, როცა საქაროა, ქველ დავი ვაგროს საზღვრის დამრღვევის შესაგროვებ.

ითიშა ისე შემოვარა ბოცმანი. სახე უცხო უღინი.

— პაპა ჩაიყოლია — აცხადებს იგი ახილად.

ამერია სავეშვავოს უფროსი წყრავლი დღეაზე, მუნდირის ისწრება.

პაპა, თორმე, ბოცმანიხაივის სავეშვავოსის კომუნერები გვიც მხიბვლილს ძე მტერებელ უყოფილა. როცა სახუბაგისზე მოვეშვებოდით, პირველად ისწრად ვიცე მტერებელ ვეცხული. სწორედ მან ვაგრომე გვიან ართუნიანთან.

გვიც მიაღლი, მსხველი, ბოხი მსით მოლაპარაკე კაცია. როცა მას უფროსი ზეც, ბალიში ვღებდა. ჩანს, იგი ვეუცხოლოდ ციციკატებზე მკუთვნის, რომღებზე სიციკატით ავებენ ამაჰანის ვულს. ამბობენ, ასეთი კეთილი, ძალზე მომობივი და მრისხანევი არისო.

ამ მისი ცხოვრების მოყულ სტატისტიკა: ოცდახუთედი წელი სასაზღვრო სასაზღვრო, აქედან ოცდაათიში იმ უმხეველად, როცა სახედა ართუნიანია. ოცე წელია სასაზღვრო არჩევნ სახალო დეტატატ.

ეს უველითერი მისმა მოვლემდე ვერამ მამაში, როცა საღამოს მისი ოქაში ჩაიხე შეხედ. ჩაის შევიციციკალი, ძალზე თან ძველ უფროსებარებზე ვათავლიერებდე. ერთ სურათში ჯარისკაცები იყვნენ ვამოსხულინი. ვახუბრებს ნინოშვილი ეტორი, კაცის მიმადღებუ დღებულში თოვლი გატყვით და ამ თავისებური დერტუნში ვადა-უღლი ეს სტარია.

— მამინ ჩვენ ღრუბლებზე მადლა ვცხოვრობდით, — მითამბის ვერა, — ზამთრობით ძალიან ვცვირებდა. ნახეთ, როგორი თოვლი დღებს, უკველთის ასე უნა. უჩველდ იტორში სავეშვავოდე და სანამ დამთავრ-

დებო, იმდენ თოვლს დაღებეს, სახაღებუ ვუას ვერ გაიყულდე. ნიაღვრ ნინოშვილი გვევარა ბეჭობი. აქ წავიდა ჩემი ცხოვრების ეპოქე კარგად წლები.

ვგრამ ღრმად ამოიზარა და წამით ოცდაათი წელსაღამო შევიცდი თქვა: — ამ სოფელში დავიქვე მუშაობა მდიდცივის დად. თავისებური, საინტერესო სოფელია. რვა წელია რაც იქედან წამოვედი. ვული დამწყვდა, თითქოს ჩემი შრომითიერი კერა მიატოვე. ყოველი ოქაში ჩემთვის ახლობლი იყო. ახლაც სწორად ვგახტებრებთან ბოლქ იქთარე და როცა ვცხვებოდი, ჩემთვის და ვაგროსთვის ის დღე მდინიერი დღეა.

ვგრა ვიჭირის ასულს შევაჯავრე წავსულიყავით იმ სოფელში, სიამოვნებელი დამაინახე. და აი, მეორე დღეს, ვუას დავაქვილი.

ასეთი სოფელი, მართლაცადა, ბევრი არ არის ქვეყანაზე. მტარარ, სპაზდირი შეუ ვაყოფილი. საზღვრის იქითა მხარეან იმბის რაღაც ვაგროკვეთლე მზენი, მოლას ვამიხავა ძაბილი, მუსუნაშებეს სალიცავად რომ უზნობს, ჩვენს მხარეს კი ჩვეულბარეად მოღველია სასაბუირო ცხოვრება — კომუნერებმა ჩაის სწრენენ, ატყენბებს უფლიან, ვიღაც სახლს ცხვრებს, სეულშია მცხადინებო...

— ვერა! — ვილაც უზნობს ჩემს თანგაგარს, რბობილად სახლელდ შევაჯავრებარა. ბაბუაქა ქალი ვაგრობის, ქალები მშურეაღედ ვეკვანენ ერთმანეთს.

— ჩემი ყოფილი მუშაობელია, — მაინცმბის ვერა.

— როგორ თუ მუშობელია — იწყინა ქალები, — ჩვენ ხომ დღეი ვართო. მეჩე ზღურავლ მოუციტეს ერთმანის. ვერა რუსია, მავრათ თავითუფლად ღვარავლეს კართულად და აი, ძველდაპყვილი დაზურეცი რომ სეკრედაქა.

გვა ვანავარელო. უფლვან ვეგვატყვიანარ, ვეჯვენარ სიხარულმად ვერას. ვერა საყვარელით იტყვებოა შეშვიტებულად ბავშვებს.

ერთი ჩასტყვილი ქალი ვახოვოს, ცოტა ხანი მინდვ დატყვებეს მის ბაღში. მიხვან შეხედეს, რომ იგი მღელლი „საბმეწფირო საზღვრის დაცვა სათვის“ იყო დაწყოღობებოდი. აიხეუ ბაქარეას თავის ბაღში მუშაობუარა სპაზდირის ვაგროვებუ და მესაზღვრებუ მათთვის ჩაუბარებია. „იე რა, — ამბობდა ქალი, — აქ უველიდ მესაზღვრებოდა ვაგრო, ოღონდ სასოქავლიყო ფრამი... შენდემ დიდილით დამკო ვარსიანი... შენდემ დიდილით თოვითობორო თუ როგორ შევატყვებ ვაგროვანს ერთი დამსვენებელი, რომელიც შეშვიტებულ მოხვდა სპაზდირის აკრბალულ ზონაში.

— ჩვენი ხალხი თქვენზე ვაგარეზბდა, — დიდილით მომხარია აიშემ, — ვერა რომ არ გხლებოდათ.

ამ სოფელში ირი წელი იმსახურა ვერა ვიჭირის ასულა ფრანგული ექმანის დიდირო მშენებლობის ხელმძღვანელობით, ირი წელიც მხარე იყო მამინ ვერა მექანის მოვალეობასაც ასრულებდა. ექმანისასაც და სსსრყო დახმარების განსაკუთრად მთუმბინდენ. ასევე თავს კარგად ართმევდა და სწორად ამბობდად დათხის ის დღე სეფარელი, რასაც იგი ახლა ამიღეა.

ამ რა ვაგრობა საველმყოფოს მთავარმა ექმანმა ა რბემაშვილმა ვერავე: „ოქრის ვული აქვს, ოქრის ხეღები. ივის როგორ მოუღებ ვადა-მურებს. უველიდები გიტყვებო. უველია მანიალუცია ჩინებულად გამოიღოს“.

თორმეტი წელი ვაღედა მას შემდეგ, რაც ვერაში სწორეს სავალდებულო სახმადრო სასაზღვრო მოხიდა, შრომითურ ქრას დამურუნდა, დისტრბუცია დაიცად და ახლ დენობრბოტოკების უწივარბატებში სოფლობის ლექციები. თორმეტი წელი ვაღედა, მავრა იგი დღემდე ვაფრეყვებს თავის მუშაობას და მის მეთულდს ბაზარს ერს წერილებს.

ასევე არ იფრეყვებს თავის უფროს უფროსს ვაღერი მანიალი. ვარზან სახეხულით მუდელთაფრო ჩამოსხლა სავეშვავოდე.

ვერა და ვეცა უველასთვის სახაყვანებელი ვაღერიანი არან. ჩემს იქ ვინდენა, ხეტრედაც მარესს სისოვა მეთაფრის და მის მეთულდ, მორწმე წაკოლოდენ მის დად, რომელიც ცოლად მიყვებოდა პაპაორმისე ვალღია ტომობეკოს.

ჩვენს დახარჯრბებს, თოვლინს გვეჯვან ახამინიტი, რომლებბის ვანაც ბევრი რამის სწავლა შეიტყვებო, — მთავარა ცოლ-პაპა მტერევედა, — მთავარა ჩვენს უფროსის მთავრულმე პოლდინეწამული იფირ მანიალიხედ, — შენდინმე? იმინი ყოველთვის დიდილით ელმარაგობას ერთხად ედოს“.

მე სხვა რამეც შევიწმინე: ვივის აქვს თავისებური კალენდარი, სადაც უწერია თავისი ვარაჯობაცხოვანნი ხელკვეთების მნიშვნელოვანი ამბები: დახაღებობა და ქორწინების თარიღები... ვამწყვარებულად დამოყიდებულბოდა აქვს უსწოლმყოფობის მითარო.

— ცოლმედილიანეტი უყუთისად მხატურობენ?

— რასეკვირედეა, — ახლა კი ხუმრობის ვარევე მისასუბა კომენდანტა, — სტიროლობია ეტატებო,

სასტრინელოვანა ვინდენო... თუ კი — კვლავ იმეკვირედე. აუციტომედა თვალებში. „ჩემრბილებს ჩემსა ხალხს შემეხეტი ხელმძღვანელის მუშაობითი.“

შორეულ სავეშვავოდე მცხოვრები ქალები დამუწრებულდ ისწავლებენ ჩვენს ქვეყნის სხვადასხვა ინსტიტუტში. მუშაობენ კომუნერებშია, ასწავლიან და უტრენებ ხალხს. მთავარი ეს არის მათ ცხოვრებში, რომ სივარულითა და თავგანთირებით უმსახურებთან თავიანი მთავარი მორწმელებს — იცხოვრობენ აქ. სადაც მამივე პირბებში ცხოვრობენ და შრომობენ ჩვენი საშროლოს ფხიხული შევაჯივი.

...მე ვერ მოვატყვებ ავსულიყავი იმ სავეშვავოდე. რომელიც ზღვის დიდებან ირი ათას მტერებო. იქ თოვლი ჩერა არ დამხებრიყო და გუბნი ვეუალო იყო. ამ სავეშვავოდე შემამე წელითა თავის პატარა შვილით ცხოვრობს ერთადერთი კაცი ტანია მანიალიცა. სავეშვავოდე ვერტფრეხებიანი აწვიდან სერსასისა და ვერხნულ-ვაგრობის ვინც კი ამ ქალს მღელდობდა, ართუქვამს, რომ ტანის თუნდად ერო სიკვანა წამოსხვიდნის თავის ვანრეკებზე. მხოლოდ იმის ცილიდობ, სხვა ქალიც მოიფეს სავეშვავოდე, რომ მხის ვაგრობს უავდებ.

მოიმიონე ტანია, მოვიჯვენე მეცხვარეს. ახლავარება ქალები მიღეან იტყვიერ, საიტიყენ ვეჯენის მრბანებით მიეჭრებოდას მათი ქმრები.

კასობლინს ვაღასის ახალი დილურშენა კი, რომელიცა მუდელმდობს ერთად სახედავარე ყოდათა წელი დამკო, შეშვილობება სავეშვავოს.

„როგორ შედებოდა ახლანდისი ცხოვრება ჩვენი პირველ წლების ცხოვრების სავეშვავოდე... ამბობს ეს ქალი, — ჩემი შვილები ღამის შუქზე და შორიდან მოხილული წელით ვაგარეხედ ძალიან მიმე წლები ვადეკვირებო... ახლა რა, მშვენიერი ბინა, ვაღ, ვახლავარობა... მასხვოს დედამეტი როგორ მისცოვარება ჩემს ბედს, რა უნდა ნახო ცხოვრებამში... ამა, მარტო ყოფილიყო, ჩემი მუდელე?! — შენარბობენ ვანცხადა კასობლინან ვახლის ასულმა, — დღე და დღე მასხაბორებო, თოვლი, წვიმბო, შიშა სეგლი, ტუშპანია... რამდენჯერ დამკვინდა დადღელდე, რამდენჯერ დამკვინდა როგორც კი ცოლსიგან მოვეტყვებას იფირნობს და ტიხლი სიტყვას ვაგებო... ბავშვებს მოვეტყვებო. როგორ უნდა დღესიყო მარტო!“

ამ სიტყვებში, რისშიც და შეშარბობა მანდა მესაზღვრობის ცოდის ცხოვრების არა.

ԿՐՈՂՈՒՄԿՐՈՒ ԼՅՈՒՅԿՈՒՅՈՒ

● **Գրքեր և գաղտնի Կոնգրես**
Կոնգրեսը համարում էր ԼՅՈՒՅԿՈՒՅՈՒ ԿՐՈՂՈՒՄԿՐՈՒ

Վերջին ամիսը մեծ ծանր և քիչ թվով, որովհետև այդ ամիսներին ամբողջությամբ թուն ևն չկան։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

● **Նախ քան ինչ որ ասելի է ինչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։**

— Ինչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

ՉԱՐՄԱՆԻԿ ԼՆԱԿՄԱՐԿ

Վերջին ամիսը մեծ ծանր և քիչ թվով, որովհետև այդ ամիսներին ամբողջությամբ թուն ևն չկան։

— Ինչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

— Ինչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

Կրոնական կյանքի մասին ևս քիչ կարելի է ասել, քանի որ Կրոնական կյանքը ևս քիչ է։

მოსკოვში მშრომლები მალე ახალ საჩუქარს მიიღებენ: მუყობრი მადგება ფუნქციონირებს, რომელიც ფილმების პარკის რაიონში შენდება. ჩამორბენი ფუნქციონირი მოთხილმებურებს მიემსახურება. ზაფხულში კი დამწვევებებს სწრაფად გადაიყვანს მონტაჟის მისკოვის კეთილმოყობილ სანაპიროზე.

ლიმასიბი წინაშე

მომე ბელორუსიაში ახლახან გამოსცა წიგნისადმი მიძღვნილი ლექსების ანთოლოგია.

კრებულში, რომლის სათაურია „ლექსები წიგნზე“, თავმოყრილია 52 სტეფანავსა კრიტიკის 288 პოეტის 2000-ზე მეტი ლექსი. წიგნისადმი მიძღვნილი ეს ლექსები საუბრეთა მანძილზე იქნებოდა.

სულ ბაღი

ნევის პრისიპეტზე წარსულში ერთ-ერთი პატარა შენობაში მოთავსებული იყო საცინოები, რომლებიც თავი იყრიდნენ ცნობილი ლიტერატორებში. საცინოდების ხშირი სტუმარი იყო ა. ბუკინი.

შემორჩენილი ნახატებისა და ჩანახატების მიხედვით, საცინოების ლენინგრაფში მალე აღადგინენ ჰუმიორის დრონიველ საცინოდების ზუსტ სახეს რესტავრაციის შემდეგ შენობაში გაიხსნება ბუკინისტური მუზეუმი და „ლიტერატურა კავა“.

მავსვილი მამი

სამკოთა ფოტო ამას წინათ შეიქცო ახალი საცინოელი ხომალდით. „ბარასი“—ასე ჰქვია საცინო ხომალდს, რომლის დანიშნულებაც ვსაპირში მავსვილი კეცები და ადამიანების შველა მკლავები დახადებენ „ბარასი“ საშველებას აძლენ საათში 19 მილი სიჩქარე ვანაიათარს.

ხომალდი აღუქრულია მალაზარისბოთანი თანამდროვე ყველა სახის მამველი მარეკობლობით.

მავსვილი ხელნაწერი

აღიგვების სავარაუდო ორას წელზე მეტ ხანს ინახავდა აღმსავლეთის ცნობილი პოეტის ფაზლის ნაწარმოებს „ლეიანას“ ხელნაწერი. ბუკინი მთავრებდა აღიგვებმა თაობიდან თაობაზე ვაგონებულს ეს ძვირფასი ხელნაწერი ამას წინათ საჩუქრად გადასცეს აზერბაიჯანის მას შეცნობრებითა აკლემას.

პირსული მარაგირი

მოსკოვში მალე დამთავრდება მრავალსართულიანი შენობის „ოლიმპიადა-80“—ის მშენებლობა.

შენობის მშობარსკეთებულ მშენებლებმა ამას წინათ საქართველოდან მიიღეს მარაგირის ახალი პარტი. ქართული მარაგირის მოსკოვში მშენებლებში დიდი მოწონება აქვს დამსახურებელი თავისი მალაზარისბოთანი დეკორატიული თვისებებით.

მისსამბო — 80

ერევის ავტორბინანია წარმტებით ათვისის სპორტიული ელექტრობილი-ფურცლის გამოშვება.

ამ მიზნებზე და კომპლექტებურის მანქანის ძირითადი დანიშნულებათა, რომ მისსამბოზე ვაჭრობს მოსკოვის 1980 წლის ოლიმპიადის. მანქანა ადვილი სამართავია, საათში 60 კილომეტრ სიჩქარეს აწვითარებს, ძირე ელექტრონული ბატარეით იკვებება.

ჯიოუპარაკი აკობის იცხლის

მოსკოვის ზოოპარკს, რომელიც ქალაქის ცენტრში მდებარეობს, მალე გაიჭრება დღევანდელი სამსახურ-დასასვლელი, იასკრევის რაიონში.

ზოოპარკის ახალი ტერიტორია 100 ჰექტარს დაეკავებს. ყველა კონტინენტის ფუნქსი წარმომადგენელი ახალი ზოოპარკები მათთვის სპეციალურ ბუნებრივი პარკობები იქნება შექმნილი.

მომამ პალრუსიაში

მისსკო შვიქნა სამედიცინო ცენტრი, სადაც გამოსცევიების დახმარებით სტერეოსკოპი უღებობა მირეკრება ინსტრუმენტებს, უროლოგებს შესახებ სასაუბროებს, ვადასანერგ ცოცხალ მყოფობებს.

სტერეოსკოპის ეს მეთოდი განსაკუთრებით პერსპექტიულია იმ ნივთიერებებისათვის, რომლებიც ძველად უძლებენ ადრულულ წყალში გამოხატვისას.

ბუკინის კონცხე მილიონობით წლის წინათ წარმოიშვა „პოტიუბი“. რელიგიური ფიქვის ტყე, რომელიც ჩვენს პანტეონზე ამინავდ უფიციანესი ურედეტი ტყა. აღმა აქენად წარმოადგა ძველი ბუკინისის ხელწოდება — „პოტიუბი“.

ბუკინისის კონცხის ზღვის სანაპირო ზოლი. შვიდი კილომეტრის მანძილზე, ოცდაცხუ ათასი ფიქვის ხე. მათ შორის ბერძნული ურედეტი გოლინი. „ოვიგოთი“ „პატარაჩი“! 450-500 წლისა.

აფელიერებს ამ ურედეტი ფიქვანარს და გაცივრებს ვერ მალე. ხახმოვანდელი ხეები ფიქვისეტი მძლავრად ჩახვლიდნან სალ კლდეებს. ბუკინის ფიქვის აქვს მეორე ვასპოცირი თვისება: მცენარეთა ურედეტისმა ვერ იტანს მარცხს, რომელიც უფადად ზღვის წყალში. შავიღვისბინების ეს ურედეტი ხანდაჩი რე ამას შუადა. ბუკინისის წარმადში წლების მანძილზე სწარმოებს ნაყოფიერი მანტირული კლდეა ამ უვირედეტის კონხს დახარხინად და ვასამაგებულად.

საქართველო წარმადების მხარე. მათ შორის ყველაზე „მსკდარი“ ლავიების სახელწოდება წარმადია, რომელიც 1912 წელს შეიქნა. სამკოთა ხელისუფლების წლებში, ის შენდება, რაც ვამოქვედა ვ. ი. დენისის ცნობილი დეკრეტ წარმადების შესახებ. ლავიების წარმადი თანდათან ვაგაცივრება, ახლა მას 20 ათასამდე ჰექტარი უჭირავს.

ლავიების წარმადი რიული კომპლექსური შექმნა. იგი მოიცავს საქართველოს ცენტრალური სამხარისო ყველა ზონის ორ-შესახებულ მეტს. ერთივე ფართობზე მავი „მუნერეტი მოზაჯი“ სხვაგან არსად არ ვაგებდა.

ლავიების წარმადი აღრიცხვება ათასზე მეტი სახეობის მცენარე. მათ შორის სახაბო ადვილი უჭირავს მასსამუდლო პერიოდის რელიეტიებს, კვავების დენდროლოგიის წარმომადგენლებს, კოლიბისა და ათასობის ფლორის ისეთ ძვირფას ელემენტებს, როგორცაა სამურნის წიკი, კოლხური ჰუკური, პასტუსის სურა, დაიდი ბუკი და სხვ.

წარმადი ბინადრის ჭიჭი, არჩი, შველი, ირემი, დაჯი, კვირა, წიკი, ვაგებულ ღორი, შველა, კვირევი, ჭიჭი და სხვა ძვირფასი ცხოველები. ადამიანისა, რომ წიკების სხვაგან ერთივე სახით ვაგებდა, აქ ვიკების სხობა ბინადრობენ. წარმადში მოიპოვებენ ჭიჭის რკებმა მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულ და მინიმალური 1971 წლის ბუნდამუსის სავთბოროსი ვამოფენაუ, მას მნახებელი ადამიანში მოყვად.

ჩამდენივე წლის წინათ წარმადი დაწოდებდა „საპოცირ ნინის“ ორდენით. ლავიების წარმადი, როგორც ბუნების დაცვის ურედეტობიტი, შესუბა ირევისის ბუნების ძველია საშოვლი სახით.

წარმადის კოლექტივი თავისი საქმიანობა საქმიანობით მჭიდრო კავშირს აწარმოებს ვაგირის, ბუნდატარის, იტვინდავის, ვერძის დემარტობული რესპუბლიკის, აგრედეტ ჩვენი კვირის სხვადასხვა დანიშნულებების კოლექტივთან. აქ მჩრად ჩამოდან სტუმრები. საქართველოს და მომე რესპუბლიკის ურედეტის სარეკლამების ბოლოვარი ფაქტობების სტუმრები და ლავიების წარმადი ურედეტობა ვადინა წარმადი პოპულარულია ვადინა წარმადი პოპულარულია.

ესეუ ახმეტის რაიონის მანარა-ბა. მანერის წარმადი ეწვევა, ადამიანებულ დარჩება რელიეფის მრავალფეროვნებით. ტუის გონა მრავალსახეობით. უფიციანესი ხის ტყეები მსოფლიო მნიშვნელობისა. სხვა კვებენში უფიციანესი ერთიული ძირები შექმნილი, აქ კი ესე ასობი მჭიდროდ მრავლებს, ვეგებენი უფიციანესი უნიკალური გებრედეტებიცაა, რომელთა ახალი იტვინებდა წაუფრეს აღმებდა, კორობის სუბარეკი ხნოვანება ვი 700-800 წელთა. მანერის ხეობაში ვაგაცივრებულა კავასიური ტიქვა კნე აღუბი. წარმადის მთავარი მრჩანა ამ მთავარი რელიეტიური ჭიჭის დაცვა, ბოტეოლოგიის და მათი ვარაგებების თავისებურებათა შესწავლა.

ვაგირს მალბოლად სოფელ ლოდაში ვაგაცივრებულა ბოლოვი ჭიჭის მუხის კორომები, ხარული ჩრდილი აღმსავლეთითი მუხისის ძვირფასი ტყის მასივი, სადაც ვაგებენს ხნობილთა ზღვის მდამობის მცენარეთა დამასაბოთებელი ჭიჭი: ხენარჩუვა და ხისტი მინანა.

ვაშლიანის წარმადი, რომელიც ვაშლიანის რაიონშია, ადვილიც კვივის ხისა და დვის ათბოლო ტყე-აქვეა მალბოლად სანამი-თაობის წლის კორომები, რომლებიც საყრდენი იქნენ მას წარმადის მშრალი ხეობებით, ფლადეტივით და კლდეებით დასტურებული რელიეფის ზვიად სილამაზეს. აქვე ხარის ვერძის საქართველოსთვის სრულად ახალი სახეობა „თორიანული“. საფიციან, წარმადის მინ სახეობის მცენარეულან 41 კვადრატის ენდებია, ბლოვი საქართველოსა და ენდებური ჭიჭი.

მცენარეთა და ცხოველთა სამყაროს მრავალფეროვნებაში, ტერიტორიის თავისებურებით წარმადებშია მორჩილის, რჩის, აგრედეტ ხა-

სტალინი

გურამოს, ადგილისა და სხვა ნაერ-
ძებელი.

ჩვენს ქვეყანაში ერთ-ერთი უძვე-
ლესია აგრეთვე აქამდის ნარქაძის,
რომელიც უნდადგინოს პირობა მდ-
ბარების და 5 ათასი ჰექტარი ფერ-
ავს ეს ნარქაძის შეიქმნა ბიულეტენ-
ური ჩაშენის — იმერული მუხის,
დასათვის მუხის, ძველენს გადამარ-
ჩანდა.

ჩვენს ნარქაძეში, ადგილობრ-
და და მიწური მფრინებებში ფარ-
თოდ არის ადგილი კოლხური ხომო-
ბი. ეს ურთიერთი სილამის გარე-
ული ფორმები ძველი ფაისიდან
(ფოთი) გარეუბრად სხვა ქვეყნებში
და ახლა მას შეიძინა სახელწოდებ-
ნი ინტომა მუხის მსოფლიოში.

შარშინ ერთდროულად შეიქმნა
ოთხი ახალი ნარქაძის: უახტების,
ლაბების, გუბისა და სურვისა.

უახტების ნარქაძის გადამცა და-
რჩაობის მტომა, სადაც მოქცეულ მთის
შეჯავი ზღვარზე ფერადი, ფერდობები
დაშლარდა, კარგადიანი კლდეები,
რომლებიც შევიდნენ ამავე დასუ-
რებენ თეთრად მოქობათე მფრინ-
ებები.

ეს მალაშობიანი ნარქაძის ჩამო-
ვლიდა აქამდე მიღწერი ფურისა და
ფლორის ურთიერთი წარმომადგენ-
ლების დასაცისა და გამარჯობის, გა-
რჯავიული ლინდობების შენარქა-
დების, სამეცნიერო-კლდეები სამე-
თაობის ფართოდ წარმართვის მი-
წითი. მიუვადი მიწებში, მუხივითი თი-
ვლისა და ალბური მდლობების მზარე-
ბი ბინადრობის გარეული ნადირ-ფრინ-
ველია ურთიერთი სახეობები: კე-
კისებური კახე, არჩვი, კვარა, და-
ვი, მთის ინდოური, კავკასიური რი-
ჭო, კავკასი და სხვა აქ ხარობს იხე-
თა მუხებში, რომელიც მსგავსს
სხვაგან ვერას ვერ შეხვდებით.

ლაბების ნარქაძის კავკასიონის
მთების სამხრეთ კალთებზე, ცხინვალის
რაიონში მდებარეობს. პატარა
ლაბების თვალწარმადი ხეობაში მის-
თვის მ ათასი ჰექტარი ფართობის
გამყოფილია. ნარქაძის დანიშნუ-
ლებდა კავკასიური რიხის, არჩვის,
შევის, დათვის, მგლის, გარეული
ღორის, ხობობის, შურისა და სხვა
ქვირების ნადირ-ფრინველია გამ-
არჯობები.

სობების რაიონის გუმიანის სა-
ხელმწიფო ნარქაძის მინია კლდე-
ხეობის ტიპის ფურისა და ფლორის
დასაცა, რომელიც წარმომადგენლები
გადამრავლის პირა არაა მისდენი
ინჰანობის რაიონის სურვის სახელ-
მწიფო ნარქაძის მისი დაბალიყო-
ბის კოლხური რიხის მესამეული ხა-

ნის ზოგიერთი ინტეგრირის დასაცა და
გამარჯობა.

შავი ზღვის სანაპიროს გაწვირე,
ფლოი-ინჰანობის რაიონში დაიწყო
რისპოვლები პირადი ზღვის ნარ-
ქაძის შექმნა მას დღემდე 70 ათა-
სი ჰექტარი ფართობი. ნარქაძე და-
ვისებური ნარქაძის გარეუბრე იქ-
ნდა ასობით ნარქაძისთვის თვე-
სათვის მისი უმთავრესი დანიშნუ-
ლებდა „წილი წიგნის“ შეტანაში
აღმსარებელი იარაღის დასაცა და
მომგები.

თავისებური ნარქაძის საქართვე-
ლის ზოგიერთი მინარე და ტბა,
მათ შორის პალიასის ტბა, სა-
დაც უნდა ბინადრობის თევზის
მცირეფასი სახეობები.

ბლო წლებში ირგერი გაიზარდა
კინტარის ნარქაძის ფართობი.
მათ შორის ხეობას ირ ნარქაძე
ურეს ამავე სახეობების მინარე-
რე ასობით ნარქაძის გარეუბრე ზღის
ურდლა ნარქაძის სამეცნიერო-
კლდეები და სამეცნიერო საქმიანო-
კლდეის ნორმალური პირობები. ახლა
ნარქაძის სამინდობიო მფრინე-
ბა შეუერთდა და აქ შეიქმნა მუ-
შაობის ნორმალური პირობები. შე-
დარგის გათვალისწინებლობა მისი
კაცვე უფერი ფარჯობების, ნარქა-
დის დასაცის 15 ათას ჰექტარს.
კინტარის სახელმწიფო ნარქაძის
მზარია კოლხების ტიპის ფლორისა
და მასში გავრცელებული ინდოური
და რელიქტური ქვირების, მათ შო-
რის მრედელებს არვის, პირაობის
მუხისა და რელიქტდრონი უნარქა-
დის შექრის დასაცა და გავრცელება,
რომელიც უკანას აქ მზარეში არის
მეორეობილი.

ბიულეტენური პინტის მუხა მზარ-
დება გარეთე რისტარის რაიონ-
ში: ამ ურთიერთი ქვირის ადგიან-
გავრცელების მზინთი ურთიერთი-
ნებელია აქ შეიქმნა პინტის მუ-
ხის ნარქაძის, სადაც პინტის მუ-
ხის გარდა, ხარობენ ისეთი მჭირფასი
მცენარეობა ქვირები, როგორცაა
წაფლა, შხა, ურთობელი, რაოდენ-
დრონი უნარქა, პინტარის როდენ-
დრონი ეს ურთიერთი ვალდებუ-
ნის პირას არის მისთვის და ეს-
პუბლიკის „წილი წიგნის“ აქ-
სებობილი.

სწამიშობის მისამართებული მუ-
შაობა ამბეგის რაიონში მათა-შე-
თვის სახელმწიფო ნარქაძის შე-
ქმნედა. აქ ბინადრობს ქვირისა და
ნამიარის, რომლებიც „წილი წიგნ-
ში“ არაა შეტანილი. ფლორის

(დასასრული იხ. მე-16 გვ.)

ხანდაზმეულები და შვილები

მეცნიერული
განხილვა

ჩამდენ ხანს შეუძლია ადამიანს შემოქმედება? ვინაა ეს
უნება? რა სასიკეთო სასლავს აღწევს მისი ტენის აქტივობა?
გერონტოლოგია სხვადასხვაგვარად ახსენებ ადამიანის შესაძლებლობას.
მათი აზრით 45-59 წელს საშუალო ასაკი, 60-74 წელს ხანდაზმეულობა და
არა მოხუცებულობა, მოხუცებულობა 75 წლის ასაკიდან იწყება. 90 წლის
ზევით ეს ბრძანს მოხუცებულობა.

დადგინდა, რომ ტენიში ნივთიერებათა ცვლით გამოწვეული ასაკობრივი
ცვლილებები იწვევს გონებრივი შესაძლებლობის თანდათანობით დაქვეითებას.
ურთულად აღსაქმელი იბიტიტის მზარია მესხიერება არცუ ისე ჩაუნდნელად,
ლოკური მესხიერება კი — აცლიებით მტება, ლოკურებზე უფერი მე-
ტრად — ასოკურები. ასევე ჰევილებმა მსგავსების უნარები.

როგორც უკვე აღვნიშნავთ, ბუნებამ აქც სურსათის მოკლებად, 90-100 წლის
ბერს ბრძანს მოხუც მენიერებმა რიგამის მითობადა სისხლის, განსა-
ყუთობის კი ინტეგრირებ ნერვული სისტემის საქმოდ მაღალი უფროსწილი-
ლური აქტივობის შენარქა. ცენტრალური ნერვული სისტემა, სავარაუდოდ, ავე-
ლიდა მზარი და ცხოველურანობა მცირეობა ასობით, თავის ტენის აქტიუ-
რობის ნარქადად დაქვეითება; გასაყუთული ველებს ვახაბლისებობით, რაც
ძილზე მიღწერავს ტენის უქრის ცალკეული ველებს ვახაბლისებობით, რაც
ლბა მოხუცის საშუალებას აძლევს არა მზარი იბიტიტის, არამედ გამოამოღად-
ნის არაქვეყნებობის შემოქმედებით შესაძლებლობა. მოხუცის მავალია, და-
ღბანს უნარჩინებდა სტრეკური მზარის ხობლი. ბოლო მაღალი ინტელექტუ-
ალური ადამიანის ეს თვისება უფორადაც კლდე.

კაცვე ერთი მნიშვნელოვანი გარეუბრეა. ვინც მთელი ცხოვრება დასაბუ-
დებ შემოქმედებით შრომობს ადამიანს, ამ ტენის არა თუ მოწიფულობის — სპირ-
ძის ასაკში, ანუ 41-დან 71-წლამდე ინარჩუნებს, არამედ ვაცილებით ხან-
რძობილები.

ჩვენმა ფსიქოლოგებმა ამას წინათ ერთი სანტიმეტრი გამოკვლევა ჩაატარ-
ეს. ვახაბლისებ 70 წელს მიღწეული და უხსენი 200 გამოჩენილი მზარეობის
და მონარქის ბიოგრაფია გარეუბრე პირობობის დასაცა მათი ბიოგრაფი-
ული ობი გავრცედა დასაცა. პირველ გავრცედა მოკლებების სიმატრები, ვისაც
შემოქმედებით აქტივობა აღივლიდა ასაკში (25-30 წელი) კვირბინა და ასე-
ვე მალე (40-50 წელი) დაქვეითობა (მაგალითად, წ. კავსის, ი. იორბანის);
მეორე გავრცედა შევიდნენ მზარეობა, რომელიც ნერვო ადრე გაუფრინებდა
(25-30 წელი) და მაღალი შემოქმედებითი აქტივობა მისი გამოკვლეულბობა-
დ შეინარჩუნეს (მაგალითად: ე. მინე, ე. გუდინი); მესამე გავრცედა მოხუცდენ
ისინი, ნივი რამ გვიან გაუფრინებდა (40 წლის შემდეგ) და სწრაფად შე-
ქვარა (მაგალითად, ე. დედა, ო. როდენი); მეოთხე გავრცედა შევიდნენ ის მე-
მოქმედნი, ვინც შემოქმედებითი აქტივობა გვიან (40 წლიდან) განკაცდა და
ლბა მოხუცებულობამდე შეინარჩუნდა (მაგალითად, ტიკიანი, ე. კორი). ვინ-
ლაზე მრავალიცხოვანი პირებია (38%) და მეოთხე გავრცედა (30%), ამ
მიკვებმა მეორე გავრცედა (20%) და მესამე გავრცედა (12%). როგორც ვხედავთ,
მოხუცებულობის ვას აქტივობა მზარეობა რიცხვი საკმაოდ დიდია.

სამბოთა კავშირში ცხოვრობდა ადამიანის პატრიარქი, 167 წლის ში-
რიალი მუსლიხოვი (1973 წელს გარდაიცვალა). თავის ასაკთან შედარებით იგი
საკმაოდ მხნედ გამოიყურებოდა, შრომობდა კაცვე, სხვადაც და ასეთივედ
და ხეხილს... უხუცესთა-უხუცესის სისამიერო მისაბეჭე გახლდათ. რა იყო
შირიალის სიცოცხლის ხანგრძლივობის საიდუმლო? ეს დღესაცინა ნათელია —
ადამიანს უნდა იბიტიტობა, — ამბობდა იგი.

დიდი ხანი არ არის, რაც გარბიდაცა კომპიუტერი და დიფიერი
იგორ სტარინი 88 წლის მოხუცე მუსიკოსი მივდა ქვემარტივად ირიგინა-
ლური გამომსახვებობით გზას ეტება.

მოეტ ბერენე 77 წლამდე შრომობდა, ლევ ტოსტოი 82-მდე, ვიტორი
პიკო-80-მდე, აკადემიკოსი პავლოვი — 87-მდე, მიკრობიოლოგი გამალა-
90 წლამდე, დიოგენი, დემოკრატე, ტიკიანი, მიქელანჯელო 80 წელს
ვადამიჯებულნი არ სწყევდნენ შემოქმედებით აქტივობას, 94 წლის ბერ-
ნარა მთე წერდა.

ქვემარტივად განსაზღვრულია ადამიანის ტენის შესაძლებლობა:
ამ შესაძლებლობა სასაბეჭეო გამოყენება რომ შეეძლებოდა, ადვილად
შევისწავლიდათ ორმოცამდე ენას, თავიდან ბოლომდე დამამსახვებობით
დიდ სამბოთა ინცილოპედიაში, გვივილითი უმაღლესი სასწავლებლის ათო-
ბითი ტურსი.

დავანახოთ დავიანახოთ

სეკურიზმი

მისწრაფი

მეტი

ვახუშტი ბატონიშვილის მიხედვით კახთა მეფე ალექსანდრეს ოთხი ვაჟი ჰყავდა: დავით, გიორგი, ერეკლე და კონსტანტინე. გვიან მანვე დაიწყო ახალი წყალობითი ბატონი-შაჰების, ერეკლე ოსმალითა და გიორგი, ხოლო მათ კონსტანტინე ოსმის ჩაახუნჯებას მისულად. სტოლიანი ბატონი კარგ ვაჭარებულ ქართველ ბატონიშვილს გათარგნა და გადავიტანა კლდე. განსხვავებით ერეკლესაგან, იგი სამშობლოში დაბრუნდება, მაგრამ ვაი ვაი და ბრუნდება სისხლის დასადევრებად დაბრუნდება, კენის დაღით შეისერის შუღლს და ყველაზე რღობურ პირთა რიგში დამკვიდრებს ადგილს საქართველოს ისტორიის ფურცლებზე. კახეთში დაღით და გიორგი ბატონიშვილები აღიარებენ. ესე დაივიწყა მათი, ძალით, მისხმან და სხეულობდნენ კანკარა, არამედ გიორგი აუშნებინათ-კავიერანი, უფა, შვილი და ტბილი უმთავროს... — ვაჟუნებს ვახუშტი (გიორგის მეორების ბერი ეგნატიაშვილი).

ქართული ხალხური ზღაპრებისა არ იყო, აქვე ერეკლეს უძირის-პირდება ირან მამა; უფროსის მისამართით ერთი კვირად სიტყვა ვერ გაუმტობიათ ჩაიკვალდნენ ისტორიულს, ხოლო უძირისს უყვებოდნენ ახლები და აღდებენ, ქვეყნებდნენ დაივიწყდნენ და გიორგი უვაჟადაო. არ უფა უფა, დაივიწყდა. თუ გიორგი ხელში უფა-ს იქნა და შვირის ანგელოზის დაფიქრებდნენ. კახეთის მეფესაც ჩანს. უძირისს ვაჟი უფრო ღვერა-ლი და ყველა აღი-წიხის ხაზი-ხაზდევდა, გიორგის აწავიდა და თავი მემკვიდრედ აღიბა, შვილებს ხედილობდნენ მამის ხეშიადა, გიორგი აღიბებდა შვითი და ხელსაყრელი მომეტდეს დადგომის დახდა, რათა აუქთებდნენ.

რუსულ საპრეტო საბუთებში შემონახული ინფორმაცია აფხეთის დავითი წყაროების მონათრობის დავით და გიორგი ბატონიშვილებს შორის გამჭვირვალე კონფლიქტის შესახებ. 1604 წლის დახმება, საქართველოდ გაბრუნების რუს დიდებმა მოსკოვში მარჯვ კახეთს მეფის კლდე — ბერძენი ბერი, სხედელ კორლი — კოსოვოზე პრეტოში მისთვის გამოუთხოვა საქართველოს ამბები და ჩაუწერია კლდე. ახს, ვაგანოზის კოილდ ბერი: ალექსანდრე მეფე კარგა ხანს იყო ცხილდებით ავად და ბოლოს ძალზე დაავარა სხედელმა. მთელმა სამადღი ისე მისაჯრებული იქნა ქვეყანაში, კაცო იფრებდა, ამ ქვეყანისა ადარა არიოს და მოხლოდ მისევე სენიჭა მეფეებულმა იმას, რომ ქერ სხედელს ხალი. მაგრამ მისი მომარტების იმედი აღარცის ჰქონდა და ბატონიშვილებს შორის აქცედა დავა მემკვიდრეობისათვის. ზოგი-

ერთი დიდებული ადგილება შუროს. დავითს უძირის, შენი მამა, მოკლეს გიორგის და უფროსად; გიორგი ბატონიშვილს იგივე ბატონიშვილს გიორგი ანგელოზი. მათი თავისი მამით გაქცულ მამა დედადღა, დეფია, მაგრამ სისხლის ღვრამდე არ მოსულა სამქვე შუმა-ვალთა. მოიხიბნენ მებში მოიხიბდნენ და გაჯარე დაიფრეს, ერთმანეთს არაფრის დაუფრებდნენ. დაიბომა უძირის უძირის მამს საუფლოსწეული მამული და თვითონ სამეფო ტახტზე დაჯდა. დიდებულებმა ისევე ცხადეს შუთის ჩამოღება. ისინი ეხადნენ გიორგი ბატონიშვილს და ახალი მეფის დახმობის გეგმება გუზარეს. დაუმტკინრე, თუ მათს არ დაგვიტოვებენ, შენე გაქსრადებიო. გიორგი ვარაზდა, ვაგან ვაგანა არ ძალბოძო. ამასთანავე ალექსანდრე გამოეყოფილა, დავითი მისა მამას, ფეხებქვეშ ჩაუვარდა და მოხალეობითა. შუნდისმა ბატონი მამიდის, ცხედელ მამას ტახტი წაუგავიო. მაგრამ აფხარკავებულს დიდებულებმა გაიყვანეს დავითი და უფროსნი: ჩიტი ჰაერში ფრინავს, თუ დაიბრუნებინა იქნება. მაგრამ დატურებს რომ გულზე, მეტიდა აღას ჩაგავიდება გულზე. აღმარბა ვაგანოზის სამეფო და შენი ეს არ უფა, როგორ დაეპყრობო და ხელდას უფრებ. ამ სიტყვებმა შეგუდიანა დავითი, თავი ახლა მონათრო და მამს შეურთავა სამეფო დროს, ვაგანვინი, ხალი და სარტულე ვაგანოზაფერი. ალექსანდრე მამდა, რომ უფაი ხედის არ დაეპყრო, თუ მოხალე ხედისონ ტახტი მემკვიდრეს და თავი ასე ითხოვა: თუ ცოცხალი დავარი, მეფობას უფალი დახმარებდნენო. გიორგი ბატონიშვილს ქართლს შეუფარა თავი, მაგრამ დავითმა ქართლის მეფის დამხარებით შეპყრო თავისი მამა, შუნდისი და საქართველოში წაიხსა. ახლა აღარაა უფალი დიდის მოსკოვში აღმოსავლეთ აფხარკის მონასტერში ჩამოსული. ჩონდესუა ბატონიშვილმა ჩუგნი ცხედელმა, მათთან დახმარებას ცხედელს (დავითი არავის ერთსაგვანს ჩამოსავს იყო წაქცული). მამ ცხედელს განუცხადა: მეტიმას ჩუგნი ვაგან და ხელმწიფოი სამეფები აღარ წყვილობო.

ქართლ ბერის სიტყვით, დავითმა იმედა თხოვნის ერთი წელიწადი და კლდე უფრო დაჯარა მოსულა ბოლოს ქვეყნადრომა შორის, მან ხალი რაგინების დატება თავს მამისა და მისი გრებულ პირთ. განსაკუთრებით დიდ მოიჭამოშიკში გამოიწვია ერთი დადიბების მცველად, რომლის სახელი რუსულად ასეა აღწერილი — „სტორიზანი“. ამ კაცს შვიტყო, რომ ახალი მეფე მოკლეს უფრადღად და ღვიობიშვილის ეკლესიას შეფარა თავი, ხელს არავინ მახლდნო. მაგრამ ვაგანოზ-

და იმედი. დავითი ადრე ხალხს უწევდა ანგაზობა და ადრე ღვიობის. ეკლესიას სისხლის დატება შეაჩვენა შუნდისიშვილები ალექსანდრე-სამონადრე ჩამოსულა, მცველდობის ადგილს მიუტარა, ეკლესიასთან შეუერთა ხალხის თაფლი ქვედა წაწე დახატეს და სამონადრე წვეული შეაჩვენა თავისი უფროსი ვაჟი.

სწორედ მამის წვეული ხსნის ქართლ ბერი დავითის უფროსი სიყვარული. ჯერ კბილის დავითს შეურუხებია მეფე, მერე ვახუშტი. მე-შვიდე და მე-მეთექვსმე აგახლის(?) და შვიდწელი გადმოუცვლიდა, ეს 1602 წლის 21 ოქტომბერს მოხდა. რამ მოკლა დავით მეფე, რა სწეულება იყო ახელი, ერთი კვირისა რომ მოეღო ბოლო ჯერ ასეე ახალ-გაზადაცაქ?

თანამედროვე მეცნიერნი ანალოგიურ შემთხვევებში კონსულტაციისათვის მედიკოსებს მიმართავენ ხოლმე. ზოგიერთი წყარო ამოწურავს ინფორმაციას იმდენად და ღვერაფული სპეკულაციები ერთი იმალა ამოხსნის საუბრეთა წინა ამოხსნელ საიდუმლოებას. ასე მაგალითად, ანა კომენტის თხოულობა, რომელიც გადმოცხადებს მისი მამის — ბიზანტიელი ეპისკოპოს ალექსი კომნენის ცხოვრებას, დაფრებლობის არის მოთხოვნილი ეფთხის ავად-მეფობის ისტორია და უცანსაგნე და დიდები. რა საუბრის შემდგომ წიგნებმა კონსულტაცია, აღწერის სამტკობების საუბრებზე, დასვა დაიგნო, სახედობარ — მოიკარხის ინფორმაცია.

ქართულ მეფესაც დავაინებულ დაიგნო ერთი წელი. იანგინოსის ისტორიკოსი უ. ალენმა (სხვათა შორის, მის კლასს ცოტაფრის „ქართველი ხალხის ისტორია“, ვაგანოზელი ლონდონში, 1822 წელს) კილო ბერის მიერ იროდელ სიტყვით მოცემული კლინტიკა სურათი დავითის სახეცხელი სწეულობის წყაროებთან გაყინა პრეტო. მ. ლუნდის და ასეთი ხალხის მამის; სწეულობა, რომელიც უფრო აღწერილი, ძალზე წაყვანს ვაგანის განგინებს, წამოქმენის ბოლოს რუსეთისათვის შედეგად გადაიქცევა მამე მეფის თვის მემკვიდრეობა, რომ მამის წყევალს დაუფრებლობა შეიძენს წინააღმდეგობის უფროსი.

... ასე მოლოდინულად დასრულდა სამწოდელ ბატონის დავითობა. მისი სიყვალდობაზე ალექსანდრე ბატონა მონასტრად და გიორგი ბატონიშვილად საქართველოდ გამოიქცა.

დავითის შუთიანი მეფობა უფრო პრეტულად იყო მომავალი სისხლის წყევლობა.

კახეთის ცაზე შავი ღრულები დაიჭრნენ თუხს.

თამაზ ნატროშვილი

ქართულ მეფეთა სიტყვი კლდე-სტოლიანი ბატონიშვილებს შორის არა სეკურიზმის სახელი მხატვარი სეკურიზმი მამამსწრაფი მეტიდა.

მეტად ნათქვამი და მრავალ-გვერდობა სეკურიზმი მამამსწრაფის შემოქმედება. ორივე წესზე მეტი-ია იგი ფრეზირება და გათვით-მისი მიღებულობა და შემეხა მალა-მხატვრული დასტელობა, რომელიც საბატო ადგილს დასტეობა ქართულ მხატვრობაში. განსაკუთრებით აღსანიშნავია სეკურიზმი მამამსწრაფის დასმტეობა ქართული მხატვრული მინიატურის დახვეწა-განვითარების საქმეში.

ქართული მინიატურის ფრეზირება საუბრეთა მიღება ჯესუ მამა ღვერა-ლოცობა ქვე. მაგრამ ყველა ქვეყნობის შემოქმედებით უნდა იხილებინა ღვერა-ლოცობა, ორივენი-ხალხობა აღიქვას, ციხის იქ საუბრობის, მხოლოდ მისი ინდივიდულობისათვის მხოლოდ და მამაღელ, ვაგან-დონის თავის შემოქმედების ქე-ჩაში და ხალ სიტყვებს ანებებს მამა. ამ პირობა, სეკურიზმი მამამსწრაფის შემოქმედება ქართული საბატო ხელოვნების დიდ მამადა სეკურიზმი მამამსწრაფის საუბრობა სტოლიანი სტოლიანი პირთაგან, მეტი გვერდობა და ვაგან-მამამსწრაფი.

პოეტურაში, წარსიხების შესანიშნავი უფრო — მხატვრის ეს ინდივიდუალური თვისებები ბუნებრივად შეურყეა მისი მომლოდინე ხალხს, მამა სამშობლოს რომანტიკულ ხასიათს.

სეკურიზმი მამამსწრაფის ინტერესთა სეკურიზმი ინდივიდუალობა. ამ რამდენიმე წელს წინააღმდეგობა მამას პერსონალურად დაფრებულს, მეფეც იმ მისი ნამუშევრების აბო-მის წამოწყობად იგი როგორც კვირავის, ნატურალისტის, პორტრეტის, ისტორიული, ეფრული თუ ბატონიშვილ სიტყვის შესანიშნავი სტატუსი. ნადრობისა და რიგული, სეკურიზმის ინდივიდუალური სტატუსი და ღვერა ქართული სტატუსული თამა-შობის, ჭეღო ბოლისი და საქართველოს მითაფრე, მომლოდინე მხატვრის დროსა და ფრეზირება — ყველაფერი ეს საბატო ფრეზირება და ქვე-პრეტობა აქვე დასტეობულ მხატვრის თავის მრავალრიცხოვან ნამუშევრებში.

ვაგანისერთ სეკურიზმი მამამსწრაფის შესანიშნავი მინიატურები სტოლიანი-ხალხობა ორიველიან დაფრებულს, ზეგნებულს მოტივები, და ბოლოს, სეკურიზმის სტატუსული მისი ძეგლი ბოლისი სტატუსული.

თბილისი და დასტეობა უცხადის ისტორია — პოეტის, მეტი-ლოცობა, მხატვართა სტატუსი სიტყვა, სეკურიზმი მამამსწრაფი მისი ძეგლი მხატვრულად მომლოდინა.

სეპეჩიან მეისეპილი

- ნასაკირალის ბრძოლა.
- შოთა რუსთაველი.
- სეპეჩი.
- ფიროსმანი.
- მაჟელის კრეფა.

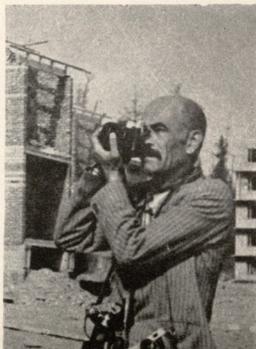
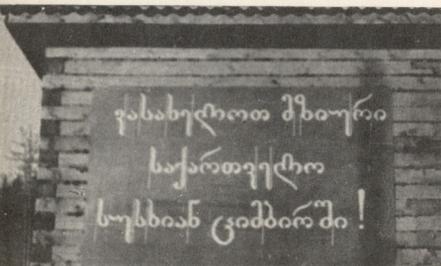

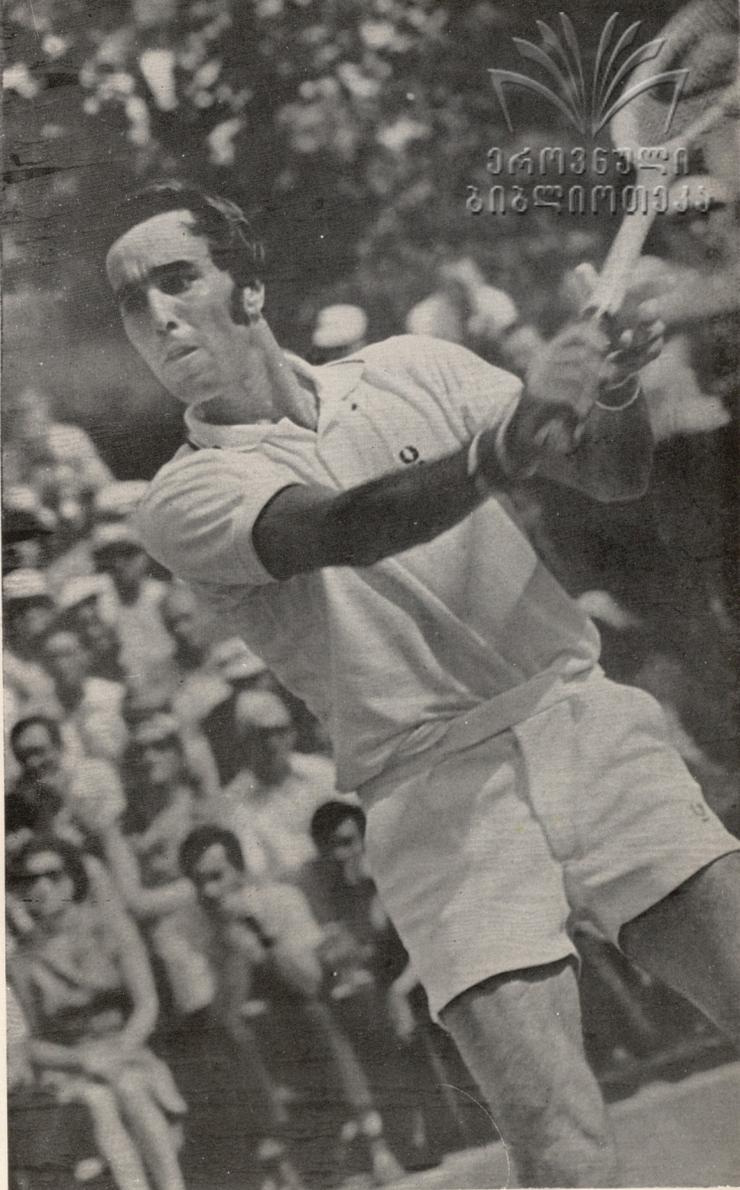

ქართველები ბამ-ზე

- მშენებლობის ერთი ეტაპი.
- დელეგაციის ხელმძღვანელი და დაუშვილი (პარტნიდან მეორე) ესაუბრება მშენებლებს.
- მშენებელია ლოზუნგი.
- ხაჩაოზი.
- სამახსოვრო ფოტოსურათი
- ეველაფერი უნდა აღიბეღოს ფოტოფირზე.
- ნ. დვალაშვილი და მისი გარდაილი ირმა.

დავით დაუშვილის ფოტო

ეროვნული
გიზლიოთეკა

ალექსანდრე მეტრეველი:

— აი. რა მძიმე და მომენტალური გამარჯვების მიღწევა!

საქართველო
ბიზლიროთეხე

თბილისის ზღვაზე.

თბილისის პარკის ფოტო.

ფრიდბის I როდესაც პრესის ტახტზე ავიდა, მიიღობა ამ მოვლენის აღნიშვნა და გადაწყვეტა, შეეძინა ხელოვნების ისეთი შედეგები, რომლის მსგავსი მსოფლიოში არ იქნებოდა. ამ მიზნით მან კინემატოგრაფი მიიწვია დანიელი მხატვარი და ზერიომოდოლაი გოდფრიდ კლუბინგერი, რომელსაც დაავალა ბერლინის ციხე-სიმაგრეში შარლოტენბერგში ქარვის გაღრევა ავიღო. ამ გაღრევის პირველი ცდის შედეგობა 1707 წ. დაითავრა. შეეცაოთ გადასცეს ორ სხვა ისტატიკურს შასტს და გოდფრიდ ტუროსს. გაღრევის ნაყოფი შემდეგ დაიწყოებოდა ბერლინში შეეძინა მჭირე კაბინეტი, რომლის ყველაზე (70 ცე დათობა) ქარვის თხელი ფენით იქნებოდა დასაბრუნო.

1716 წელს ქარვის თხელი პეტრე I უნახავს და ძალზე მოსწონებდა. პრესის მუცელ თასის მომავალ მოკვებურს სასწრაფო გადასცა ქარვის თხელი. პეტრე I არ დასწრებოდა პრესის მუცელს ვალში — მან სანაყოფი 55 გოლითაი ქარვისკეთი გავაგზავნა სასწრაფოდ.

ქარვის თხელი დაშლულს და პეტერბურგში ჩატანეს. 1755 წელს დედფრუმა ელსაბეგდა ბრახას, ქარვის თხელი გადაცემათ მის ჩაიხელციოთ — ცარსკოი სულთს, სადაც ქარვის თხელი ბუნებრივ გადასეფურს, შეეცავეს პირველი სახე: ელთაო ქარვის ფენა ოთხებრი გაიხარდა, ბარაკოს სტილის ელემენტებს რაკოის სტილის ელემენტები აემატა.

...როდესაც ფაშისტიკური გერმანიის ქარვებმა დენერბრადის ახლო მდებარე ქალაქი პიუნიცი აიღეს, აღმოსავლეთ პრესის ხელკიტურს გრახ კოის იფიციალური თხოვნით მიმართა დოქტორი. მა აღწერა რომდმ, რათა მისთვის, როგორც კინემატოგრაფის ხელოვნების მუშეუმის დირექტორსათვის, ნება დაერთობო შეეძინა და დასცე ქარვის თხელი.

ეს არსებო ესე ადვილი აღმოჩნდა. ხელოვნების ყველა მიტყვეული ექსპონირა რომდებრის ახალი მატეისთანამდებობა ხელში იყო. გარდა ამისა, რომდებრის განკარგულებასი იყო ესესული სპეციალური ბატალიონი, რომლის შემადგენლობასი შეიღოდენ ისტორიკოსები და ხელოვნებისმოცოდებნი. ბატალიონის მეთაური იყო ვინმე დონი კონსტანტი, პროფესიული ხელოვნების ისტორიკოსი, მოწოდებთი — ქურდი და მძაქცილი.

კომის მხარე დოქტორი როდეს იდებს, ეყენსებრებმა ჩატარდა სპეციალური პრეკონფერენცია, გაზეთებმა ატყეს განცხობა — საბაძოლო მოქმედებობა ზონისა შეიძლება დაიღობოს ქარვის თხელით, გამოითქვა მისაზრება, როგორც გადაჭრინათ ხელოვნების ეს შედეგები.

ქ. პუნიციუს სპეციალურად გაგზავნეს დოქტორი აღწერა რომდ, ქარვის თხელი დაშლულს და ეყენსებრების ციხე-სიმაგრეში წაღდეს.

როდეს განმარტებნი ცნობილია, რომ ქარვის თხელი ხანძარსგან თახი მტერი სიგრძისა და ორი მტერი სიგრძის 22 ყუთით.

ეყენსებრების ციხე-სიმაგრეში მოაწყოეს გამოფენა, სადაც მოიწვიეს გრახ კოის.

მოგალი წლის შემდეგ, პოლენების ციხეში ყუფილისა, კოხი იგინებდა: „როგორც ღდეს, ისე მასთვის, როდესაც დოქტორმა რომდმ მიიწვია ქარვის თხელის სასწრაფო განსწუხ, შე აღმოჩნდნენ ირადე ზოდასეულ სასწრაფო. თხელის ყველაზენი იატყველდ მერადე დაფარული იყო ქრალი ქარვით.“

1944 წლის შემოდგომამდე ქარვის თხელი გრკოდე კოხის ჩრბილენციოთი იყო, რომდებრებმა ბატურის სობოზე, მისთვის მიეცა ქარვის თხელი, მაგრამ უარი ეთო.

ეყენსებრების ერთ-ერთი დამომხრის შემდეგ ქარვის თხელი შეფუცდა და მიწსქვეშა სანაღვიოში გადაიტანეს.

სამუთოა ქარვები ეყენსებრებს უახლოვდებოდ-

ნენ. კომის თხოვნით მიმართა ბერლინი — გამოეგზავნათ რწმუნებული ქალაქში შეგროვილი ხელოვნების შეღდებების, დოქიმენტების და ქირსადეების განსახად. პოლიტიკითან გაიგზავნა ჰილდერის ობერპრეტორმაინფორტური გიორგ რინგელი ათი ესესელით (როგორც შემდეგ გამოჩნდა, რინგელი დსველინიი ყოფილა და არა მდვილი ვგარი). მათ შესახებმოვლდ კომისა გამოყო ეყენსებრების ობერპრეტორისტიკური პრეტორი და შეუდგა ქირსადეებისსიციის ეყავაყის.

დასატურებელია, რომ სხვა ეყენსებრული-მასთან ერთად ეყავიერებელი იყო 800 ხატი, — პოპარტე და მუსიკური, ხარკოის, კიევის ეყველესასა და რუსულებში. სწორად და წყდება ქარვის თხელის ცელო.

სამუთო ქარვები მიერ ეყენსებრების აღების შემდეგ ქალაქში ჩაიღდა მოსყოლიად გაგზავნილი სპეციალური კომისია, რომელსაც ეყველდელი ხელოვნების ნიმუშმა ძებნა. კომისიის ხელმძღვანელი მანოსიყო პირადე იცნობდა აღწერდა როდეს, მაი შეცნობის წინადადება მისაც, კონსულტანტად ემუშავა სამუთოა კონფერენციაში (უნდა ჩაეგინებინათ ეყველა იმ ძვირფასეულობის აღწერა, რაც შემორჩენილი იყო ეყენსებრების ნანგრეებში). რომდმ კომისიის ვასცადა ჰილდერის თხელი მიერ გაძარცული ხელოვნების ნიმუშსა მჭირე ნაწილს. ქარვის თხელზე მას არაფერი უქმდას.

კომისიის წევრებმა არ იცოდნენ, რომ ქარვის თხელი პუნიციუსად ეყენსებრებში იყო გაგზავნილი. დოქტორი როდეს არ სურდა გამცხებნი იმ ამბის, რომლის ერთ-ერთი მიწაწილე ფიციონი იყო, საუბრის დროს როდემ თქვა, რომ ძვირფასეულობის ერთ-ერთი ბუნებრივ მოთავსებულობა ყველი ქალაქის აბაძობილი შენებების ქვეში.

აფერი მოყვარე, — განაცხადა მან, — რომ იქ უნდა იყოს მსოფლიო მწიშეწელობის შედეგებია, მაგრამ სახელობრბ რა, არ ვიყო.“

შემდგომში ქალაქის ტერიტორიაზე გადაჩრენილი შენებებმა აფიციედა. იმევე ღდეს ეყველიც კებრა, რომ მედელიეობით, მათ ბრძნი სიბესე აღიუნენ. ცნობის ხელს აწერდა ექიმბი პაულ ერ-ნილი. შედგებში გამოირყვა, რომ ასეიო ქეში ეყენსებრები არ ყოფილა.

არსებობს ვერსია, რომ როდეს და მისი მეუღლე მიწოდეს „ეყველიუსის“ დიდგანსებებმა, რომლებიც ქალაქში ფაშისტიკა დატყვის (ეყენსებრულ „ეყველიუსითა“ ხელმძღვანელი იყო ობერპრეტორმაინფორტური რინგელი, რომელიც ეყენსებრები ჩაიღდა ჰილდერის სპეციალური დავლებით — ხელოვნების ნიმუშების და სხვა ძვირფასეულობის ეყავიციისათვის).

ცნობილი არ არის, თუ რა მწიშეწელებანი როდეს თამაშობდა დოქტორი როდეს, შესაძლებელია, ნაყოფებმა მას გრეყველი პასუხისმგებლობა დაიკისრია, განსაძურებთი მას შედგებ, როცა ქარვის თხელი ეყენსებრების ციხე-სიმაგრის სასრადებებში გადაიტანეს. ასევე გრეყველია, ფაშისტიკური ქარვების ქვევ აბახვის შემ-

დეგ რატომ დაინა როდეს ეყენსებრებში? გამო რიტყული არ არის, რომ მას უნდა დაეხსებებინა, რა იცოდა სამუთოა კომისიის ქარვის თხელის შესახებ. გარდა ამისა, ადვილი, სადაც გადახლეს ქარვის თხელი, უნდა სცოდნოდა ქალაქი მუშეუმისა და ძველების ინსპექტორის დოქტორ ფრეხეს, მაგრამ ეყენსებრებში სამუთოა ქარვის თხელი შეეღდებ იყო ეყველიად კებრა.

პაულ ეფერბინსადმე, იმ რეკონსტრის მწიშეწელებმა, რომლის სარდაფები 1944 წლის შემოდგომამდე ყუფიბა გადასაღეს, დაიბახებ განაცხადა, რომ როცა სამუთოა ქარვის თხელი ქალაქის გარემოცვა დაიწყო, ყუფიბი გრკოდე სასრადე იყო.

თხის დამთავრებობდა 15 წლის წმედდე, როდესაც პრესის ფურცლებზე დასავედ გაიხრდა ცნობა ქარვის თხელის შესახებ, კლავსებო ბერლინის ერთ-ერთი გავთისი რედაქციამ მიიღო წერილი, რომლის ავტორი იყო ეყენსებრების მუშეუმის (ეყენსებრებმა) მუილი. იგი წერდა, რომ მამა მწიშად ეუმბობდა მას იმ სპეციალური დავლების შესახებ, რომელიც მან მიიღო 1944 წლის ბოლის ჰილდერის განკარგულებით; თუმცა მუშეუმისმდებარე ეყენსებრებს ეგზავნებრა, რათა ეგაველა პრეტორული და მთავრობის არქივი, სურათები, ბიკრ, და სკრებოდა, ეყენსებრის ვულტა მათათის ავტორი წერდა: მინდა გამოთხოვნი მამებრის დანახეული და რედაქციის ვადეციე მისი ეფის წინეკი, რომლის გამოგზავრა მე ვერ შეეძლებო.

უხის წინეგის ნაღვლებზე მწიშად მთოდებდა ერთი და იგივე სუბეყები, მაგრამ ამ სუბეყების მუშეღვებობა სინამდვილის დღეგნა, სავარაუდოა, ქარვის თხელის მუშისათვის ამ ფაქტებმა აწეს გარეყული მწიშეწელობა. შესაძლებელია, ზოგი მათ ნათელი გადეს იმ მასალის მიხედვითაც, რომელიც მომთავსდა გერმანილი სტრასბორგის ჰომბლის „ეილვლდე ეცესლოფის“ კაიბეტიში (ჰომბლი დიღობა ეყენსებრებთან 1945 წლის 31 იანვარს).

1945 წლის 31 იანვარს პოლენების ქალაქ ელინადმე გაიღდა სასურდო-სტრასბორგის ჰომბლი ეილვლდე ეცესლოფის; მის ეგზამნება და ტრეპოლში დასტობითი ათი მათი იფიციური და სამეოქლო მოხელე იყო, მათ ზოილენბრეკი — სხვაგანაც ძვირფასეულობა, რომელიც გერმანიში დაგაწაფილია. ჰომბლის იყავლენ სპეციალური გემები, მაგრამ სამუთოა წყველდნენ ნაგმა „ეილვლდე ეცესლოფის“ კორპორაციის რა და ჩამარა.

დადის ხებები, რომ სწორად ამ გემის კაიბეტებში ინახება ქარვის თხელი, ეყველენსებრებმა, მართალია, ქარვის ეყუთობი ვერ აღმოჩინეს, მაგრამ იმევის დღდასი იარაღ, საბაძორიგო ნაწილები; ქვედა კაიბეტში მათ ვერ შეაღდეს; არ იცოდებნი, რომ სწორად იქ არის ქარვის თხელი. გარდა ამისა, 1945 წლის პირველივე თვეებში გადნასილა და გინობის ნასაღვლებებში დატყვა ასობით გერმანიშმა ეყემმა, რომელივინ ბეჭდმა გათავრა ეილვლდე ეცესლოფის“ ბუღი.

მისი შემოდგომა რომელიც მათგანე ქარვით სასეე ყუფიბა ყოფილდო?

ფიქციონალი

კრიტიკული
ბიულეტენი

კრიტიკული

მარტო დავრი, ნოემბრის წყვილადმი მიზუ-
ზუნე ქართულ სახლი თოვლი დაზნა და სა-
ცკაპორო ალუზნა. ჩემი სიყვარული იცავდა.
ხევე წელი დიდ ქალაქში გაავატარე და მეგონა,
ქარტუში მარტო რომანტიკა უწოდდა. თურმე წე
იყვითი, მარტო უმუხის სადამოები აქ ქალზე
გრძობდა. შევეყვინებო მოლოცული ლურჯფარ-
ხანის მამაკაცზე, ჩანსელებულ სარკმელში ლურჯფარ-
ხანის ლამისგანამ რომ ირეკლებოდა და ვცენ-
რობდი სამართო ქალაქზე, რომელიც ჩემი მდ-
სუნქტიდან ირმოდ ვერსზე მდებარეობდა. ძალი-
ან მიწოდდა იქ გაქცევა; ქალაქში ელტვირობდა
ყო, ოთხი ექიმიც; რჩენას მაინც ჰქონდავდა კა-
ცი, მაგრამ გაქცევა არ შეეძლო, დროდარო
ვხევაობდი, რომ ასეთი საქციელი სულმოკლე-
ბა იქნებოდა. განა ორიოდ თვის წინ სწორედ
იმისგან არ დავამთავრე სამდიცინო ფაკულტეტი,
რომ...

...ვთქვით ქალი მოყვანეს, არასწორი შვიბა-
რობა უნდა ექნეს, ანდა ჩაქედლითაქრობანი
ავადმყოფი მითხარით, თუ დღეობა გწამს, რა
უნდა ექნა მამონი ორმოცდარვა დღეა, რაც წარჩი-
ნებით დავამთავრე სამედიცინო ფაკულტეტი, მა-
გრამ წარჩინება ერთია და თოპირი მეორე. ერთ-
ხელ ვინაზე როგორ აკეთებდა პროფესორი ჩაქე-
დული თოპირის ოპერაციას. იგი აკეთებდა, ზე ამ-
ფითოტარში ვინქია..."

თოპირის გახსენსაზე ცივი ოფლი დამასაბადა
ხოვმე, საღმრთო, ჩაიი გაუქმებოდა, ერთსა და
მეორე პარაზი ვიციქი, ხელხარცხებზე ოპერაციული
მედიცინის უკვლე სახელმძღვანელოდ მიგონა, ზედ
დღედრლიანის მცირე წიგნით, მარტვინე — ოპე-
რაციული ქირურგიის ათი სხვადასხვა დასაზრტო-
ბული ტომი. ვიხრავდებ, ვეწივოდი, ვეწივოდი და
კვლავ ცივი. შავ ჩაის ვხვამდი...

კარგად მასობის ის ღამე — 29 ნოემბერი, კარ-
ზე ატეხილდა ბრახარტოხმა გამომავლითა. ბუთი
წუთის შეღმდე შარბაღის ვიცავამდი და თან ვედ-
რებიით სახე თავლებს არ ვამორტივდი ოპერატი-
ული ქირურგიის დეპარტებზე წიგნებს. ცხოდან
მარჩილის კავების ქრიალი იმსობდა; სენვა საო-
კელი გამიმთავილდა. თურმე თოპირზე და ჩვი-
ლის გარდგარდომ მდებარეობაზე სასწიელი არა-
შელოდა; დანის თორთმეტ საათზე, ჩემთან, წინ-
მდებოდა პუნქტ-საავადმყოფოში, გოგონა მოიყ-
ვანეს. მომეშლდა ქალმა ურდო წარმოქვა:

— ხსენებ გოგონას, ექიმო, კვლახა... წამობრ-
ძანდით!

ყო გაავიწყებო. გვანს საავადმყოფოსთან დავი-
დებულ ფარანი მინათებდა.

ფერწამლმა დიდი ამბით გააღო კარები და დე-
დაც გამოჩინდა. ბელში ფუთა ეტარა, რომელიც
რბილად ქსუთუნებდა და უხსენებდა; ქალს
სახე დაწმინდა, უხმოდ ტრიადა. როცა ტვა-
კუთი გადამიწო, თავშალი მოიშორა და ფუთა
გახსნა, სასიძულე წლის გოგონა ჩაეფიხებ დაღებდა
და წუთით ხუდ გადაჭრებდა ოპერაციული ქი-
რურგიაცი. მარტობადა, უნივერსიტეტიდან გა-

მოყოლილი უღღეროი ცოდანა — გოგონას სი-
ლაბაზემ ვეღღეროი დამაფიქვა. არ ვიცოდი, რის-
თვის შემიღებდა, მხოლოდ კანდიდის უყოფი-
ზე ხატავრ ასეთი ბავშვებს — შვიდე ვევიცფერი,
მსხვილ კულულებად დაქრლი ოპა, ვევიცფერი
ღღეროი თავლები, ოქონის დაწმინა... ასე ანე-
ღღობებს სახავენ მხოლოდ უცნური რამ დღერ-
დი ჩაიდრლიყო მისი თავლები სიბრძნეში და
მიხედვი, რომ ეს იყო შინა — მაგრი არ უწო-
ნდა. „ერთი საათში მოკვდები“, — გავიფიქრე
სრულიად დარწმუნებულმა და ტეკოლისგან
გული შემეცურა.

უკვლდ ამოსუნთქავზე გოგონას ეკლზე ფოსო-
ცი ურწებდა, ძარღვები ეტერებოდა, ვარდის-
ფერ სახეზე კი მტრათლი იმსფერი ფუნებოდა.
მამიწე მუხებდა საქმის ვიიარებას, და, რაც შთა-
ვარაბა, მეგანთან ერთად პირველი დავაგონზე
სწორად დავხევი — „გოგონას დიდტარული კრუ-
პი სჭირა, უელი აფუკებით აქვს ამოვსებული და
მალე სულ გადაეკიდება..."

— რამდენი დღეა, რაც ავად არსი? — ვიციხე
დაძმობულ სიწიქურაში.

— მესუთ დღეა, მესუთი! — თქვა დედამ და
დაზრტობული თავლებით შიშამტრდა.

— აქამდე რას ფიქრობდი, რას? —
ამო, უელის გაჭრა მოგაფიქრეს, რომ ისუნ-
ქობს, ვერცხლის მოუკას ჩაუვლდა; შიშინ შე-
იძლება გაიარასი! — აუხსენს მე.

დედამ ვიციით შემოსწავა და გოგონა ვულზე
მოიტარა დიდტაროი კი კვლავ აბტრუტდა:

— რაო? ეკლიო? რას ამბობი? არ გააჭრე-
ვილი!

— მომწედი თავიდან, ქალი! — ზიზღით უ-
თხარაი მე და ფერწამლ მიგებარუნდი, — კაფუ-
რა გაუცევილი!

შეიციე რომ დანახა, დღდა ბავშვს არ ვა-
ნებებდა, მაგრამ აუხსენით, რომ ნენსი საშობა
არა იყო.

— იქნენ ანა უღღეროი? — იციობა მან.

— ვერაფრეს ვერ უშუელს.
ქალი აქვითივდა.

— გეუწო, — ვუთხარა მე საათი ამოვიდ
და დავუშობ: — ხუთ წუთს გაძღევი მოსაფი-
ქრებლად; თუ არ დამთანხმებდით, მერე აღარ მო-
ვკლებდებ ხელს.

— არა! — მოიჭრა დედამ.

— ვერ მიიღებ ჩვენს თანხმობას! — ახევა
დიდაბერიცი.

— არადა, როგორც ვნებავი, — ურდო ვეწე-
და გავიფიქრე: „ისიც ასე, რა ჩემი ბრალაა, მე უკ-
თავაზე მენახებხავი უკუიოტი. უარა თქვეს და მე
გადაჭირა!“, — გავფიქრე თუ არა, უტებს ჩემს
წაკვლად ვილავ უცხო მხით აღმარაკად:

— ხომ არ გავიგებდი, როგორ თუ თანახმა არა
ხარ, ვინადა ბავშვი დავუშობი!

— არა! — ხევე შეტყობა დედამ.

„რას ჩაუვადი? ხომ მოკვლი ბავშვი“, —
ვეფიქრობდი გულის სიბრძნეში; თქიბი კი უქ-
ვი:

— თქვენ უკეთ მოგვხსენებთ, ბატონო! — უა-
ლბი მხით წამოიწყო დედაბერიცი.

— განუღობ! — უუფერე მე, ფერწამლ მიგებ-
არუნდი, გოგონა ჩამოაოჯო-მოქი, ვებრჩანდე
დიდამ გოგონა მენას გადაცხა, გოგონა აფარქალ-
და, ეტპობდა, დავერება ურდდა, მაგრამ ექ-
ვე ხსეს ვეღარ იღებდა. ქალმა ბავშვიდან გაა-
წა. იგი თვიდან მოკოიოტი და „ეკლა“ წაფუ-
რა საშუალებით ბავშვს ეკლში ჩაეჭედე ექვან-
და არასდროს შემხვედროდა დიდტაროი, მაგრ-
და მისი ილიო ფიჩნებება, ისიც ბავშვემ გააწე-
დებოდა-ხოვმე, ეკლში რალავ თოირო ნაღდე-
თები თოხუხებდა. გოგონამ უნებ დრამ ამო-
სუნთქა და შემომავრობა, მაგრამ ფიქრებში
ისე ვიყავი წასული, არც შემშინებია, თვალს არ
დამიპინადეს-შევი.

— იციოთ, რა ვიხარებო...—თქვი და თან საქურა-
მა სიბრძნეზე გამხატვარა, — საქმე ცუდადაა. ბავ-
შვი კვლავა. ოპერაციის გარდა ვედავადერი უშ-
ველებს!

ჩემი ნათქამისა ზე თოიონ შემეშინდა, მაგ-
რამ გაჩემებო არ შემეძლო „რომ დამთანხმებ-
ნენ“, — გამოვლა, თავი.

— ოპერაცია?

— მო, უელის გაჭრა მოგაფიქრეს, რომ ისუნ-
ქობს, ვერცხლის მოუკას ჩაუვლდა; შიშინ შე-
იძლება გაიარასი! — აუხსენს მე.

დედამ ვიციით შემოსწავა და გოგონა ვულზე
მოიტარა დიდტაროი კი კვლავ აბტრუტდა:

— რაო? ეკლიო? რას ამბობი? არ გააჭრე-
ვილი!

— მომწედი თავიდან, ქალი! — ზიზღით უ-
თხარაი მე და ფერწამლ მიგებარუნდი, — კაფუ-
რა გაუცევილი!

შეიციე რომ დანახა, დღდა ბავშვს არ ვა-
ნებებდა, მაგრამ აუხსენით, რომ ნენსი საშობა
არა იყო.

— იქნენ ანა უღღეროი? — იციობა მან.

— ვერაფრეს ვერ უშუელს.
ქალი აქვითივდა.

— გეუწო, — ვუთხარა მე საათი ამოვიდ
და დავუშობ: — ხუთ წუთს გაძღევი მოსაფი-
ქრებლად; თუ არ დამთანხმებდით, მერე აღარ მო-
ვკლებდებ ხელს.

— არა! — მოიჭრა დედამ.

— ვერ მიიღებ ჩვენს თანხმობას! — ახევა
დიდაბერიცი.

— არადა, როგორც ვნებავი, — ურდო ვეწე-
და გავიფიქრე: „ისიც ასე, რა ჩემი ბრალაა, მე უკ-
თავაზე მენახებხავი უკუიოტი. უარა თქვეს და მე
გადაჭირა!“, — გავფიქრე თუ არა, უტებს ჩემს
წაკვლად ვილავ უცხო მხით აღმარაკად:

— ხომ არ გავიგებდი, როგორ თუ თანახმა არა
ხარ, ვინადა ბავშვი დავუშობი!

— არა! — ხევე შეტყობა დედამ.

„რას ჩაუვადი? ხომ მოკვლი ბავშვი“, —
ვეფიქრობდი გულის სიბრძნეში; თქიბი კი უქ-
ვი:

— ხანა დროა, უარს ნუ ამბობთ დაფარ-
ხედილი ხშირ ხდებდა, ფრჩხილები უფურცლებია —
— არა და, არა!
— გაიყენებ პლაცდამსი
იხიან ნაწევარ ბნელ დერეფანში გაიყავნენ.
მეგობარ, როგორ ტროიდენ ქალები, როგორ
უტანდა გოგონა. ფერმალი მაშინვე დაბრუნდა
და თქვა:
— თანხლებიან.

გაიყვინდა, მაგრამ ნიჩა არ შეიძვალა:
— ახლავ გააბრუნებოდი დანა, მარტაბე-
ნი, „ბრკალები“, ზონები
გაიყენ გაიყვინდა. უკონ სიბრძნელი გაღაქე-
რა, ქარბუთი აღქვირთი ტრიალებდა და ზებუ-
ნებდა. მან შევარდი და წინავეთი გადაფურ-
ცდა და ის სურათი ენახე, ტრაქტორითა რომ
იყო გამოხსებული, თან თითოეული წუთს ეწეუ-
რებოდა. სურათზე ყველაფერი მარტო და და-
ფარა ჩანდა: ყელი გაფხვნილი, დანა სასულე
მიწით იყო შეფენილი. სიბუბა დაიწყო. მაგრამ
თავში არავინ შედიოდა, სიკვები აყავნა და
ოჯახი ენახებოდა. „აჰლა თვე გვიანა“, — გაიფურცა.
თავში ნაღვლიანად შეუდგ მიიღოვარ, პირლი
ნახებს და ვიგრძენი, რომ თავს რაღაც მძიმე
და საწინდელი ჩამ დამავალა.

მიხედობს დალი ამბებთან და აწუწუნდა:
— როგორ, ბატონო, გოგონ ყელს უნდა გაუ-
არაო? სად გაგონილი ის სულელი ქალი კია
თანანმა, მაგრამ მე — არა და არა! წვეთებით
უნაყურადობ, წვეთებით. უელს კი არ გააქე-
რებოდა!
— გაიყენ ქალი ეს ქალი! — ვიყვირე გაიყვინდა.
— გაიყენ ქალი დიდაბერს ცეცა და მუღლუფუნო
მეცაო თიახებდა.

— შიდა კიბი — თქვა ფერმალი.
საოკრატოში გავედი და თითქმის ბურან-
თიაო, ისეც დავინახე მანქანები ისტრატეგების,
მოჩანდა ლამაზა, მუშაობა... დღესანამ შევიდა,
ბავშვი მღვთვ გაიყვინდა ხელოვანი. ქალმა ხან-
აღლილი ზნით მომამაძა.

— ქმარმა არ იცის, ქალკაცია, რომ გაიყვინ-
მოიყვინდა...
— მოუტაცეს — გამიძირა დედაბრძალს და
ძარწილი შემომხვდა.

...საოკრატოში მე, სამედიცინო პერსონალი
და გოგონა დაჯირით. იგი მაგადაც დიდმოზი-
და იქნა და უშნოდ ტროიდო. ვუღალდა დაწვი-
ნის, მაგადაც მოაქვს, უელი მომამანს და
იდილი დედაბრძალს დანა ავიძო: „რას ჩავი-
დავარ?“ საოკრატოში სიხუტა... დანა მოვიმარ-
ვი და თეთრ, ღუნულსა ქვეზე ვიგრძობოვარ
ხაზი გაავალდა. წვეთი სიხსლი არ გაიხსოვლა. მე-
რორედ დაველოდე დანა თეთრ ზოლს, გასტირდა
კანსი რომ წარმოიქმნა. არც ახლა წარსოვდა
სიხსლი. ბლაკვი ზონის დასმარებით დინავდა
შეუფლები თბილი სიკვალის დაშორებას, თან
ატლასში ნახანა სურათების გასხვებთან ველი-
ლობით. ამ დროს ქროლოზის ქვედა ნაწილი-
დან შეუდგ შეფურცლის სიხსლა იპოვებოდა. მთელ
ქროლოზს დაფარა და კისერზე დადინდა.
ფერმალი ტანპირით სიხსლის წყენებს შეუდგა,
მე პირნიცებით ქროლოზის კიდებებს გაიკეთებს
შეუფლები, მაგრამ უშედეგად.

ტანში გავერთოლა, შუბლი დამეცვარა. მწა-
რედ ვინახე, სამედიცინო ფაქულტეტზე რამ შე-
შევინა, ან ამ გაღვაჭარულში რამ წარმოიქმნა-
მეოტი. პოლემიკურულმა და სასოწარკველიმა
პირნიცებით დახლის ჩაფარვა, მოუ-
ქვირე და სიხსლის დინება მაშინვე შეწყდა. ქრო-
ლოზს გახსოვნილი ამოქვინდებ, ახლა იგი სუფთა
იყო, მაგრამ აბსოლუტურად ვერფარა ვაგარ-

კეთი: არავითარი სასურველი მილი არ ჩანდა —
არც ერთი ნახატს არ გადავსე ქროლოზმა. ორ-სამ
წუთს შევიანებოდი კიდევ ვიკვირებდი ქროლოზ-
ში, ხან დინდი, ხან ზონდით და სასურველ შიშს
ამაღო ვიძებნე. მეორე წუთს იმდენი კი გადა-
ვიწყებდი, რომ ვიპოვებდი, „მორჩა... — გაიფურცა.
— რა ძალია მადგა ამას რომ ვაკვირებდი? რომ
შეგმლო იპოვებოდა არ შემიძლებოდა და ულ-
ცად შეშინდებ მოკვდილი პლაცდამსი. ახლა კი,
ყველაფერადღობოდა, საოკრატოში მაგაღებე უნდა
მოკვდიეს და ვერსაფრთხეს ვერ დავატყებდი, რომ
გოგონა, სულ ერთია, მაინც მოკვდილია და
რომ მე არავინი დამიშვებია მისთვის“. მეგონა
უშნოდ მიმწინვანდა ოჯახი. „დავაგებე დანას და
ვიყვირებ: აღა ვიყვირე როგორ უნდა მოკვდი-
შეიქ?“ — გაიფურცა და ლლავს ზედაზე ფა-
ვლები წარმოხატა. დანა ქვეზე მოვიმარებე
და უარსად. დანად და გამბედევი დაიჭრა ულ-
ლავ ყელს სიკვალთ გააფანადა და მოუღოდენე-
ლად სასურველი მიიღო დავანახა.

— „ბრკალები“! — ამომხდა ხმაჩანარწილს.
ფერმალი „ბრკალები“ მომარტა. ერთი
ერთი მხრიდან მავიძებე. მეორე — მეორედან და
ფერმალი გადავცა. ახლა ხორჩის მომარტობოვარ
ჩაღებობს გარდა სხვას ვერფერებს ვხედავდა.
აღსილი დანა შიგ გაუვაარე და გახვდებდა —
სასულე ქროლოზიდან ამოიხურტა. ფერმალი გა-
ცხვდა-მეოტი, დანკა თავში, — მოუღოდენდა
სასულეს ამომხრდა დაიწყო ზურგს უკან მუ-
ნი ქალები აფიშვიდენენ, თავი აწვირე და მიხე-
ვდა, არ ამავიჯე იყო. — ფერმალი გულში მი-
დილი, „ბრკალები“ ხელიდან არ უშვებდა და სა-
სულეს სხვად... ატედა არ ვინა? ყველაფერი მე
მიწლის ხელს, — გაიფურცე, — ახლა კი სამ-
დავლად გაიყვინდაფიქვი ყელი ლლავს და რე-
ირევი დავამბეძე, — მივალ თუ არა მან, ტყის
დახლი...“ ამ დროს ფერმალი შეგნა, ჩამვიძებ
ციტობოდა, ძალზე გამოკვდილი იყო. ფერმალი
ეს და „ბრკალები“ ხელიდან გამოსტაცა, თან
ციტობოში გამოსტაცა:
— განაგრძობ, ექიმო!..

ფერმალი ბრკალები მოიღინა. ზღად არ დავი-
ხვდებოდა, დანით სასულე გაღვაჭებენი. შეშინებ შიგ
ვერსტალს მილიყო ჩავიდე; იგი თავისუფლად შე-
სიხალდა. მაგრამ ლლავი არ იწინებოდა. მაკრი
იხე არ შესულა სასულეში. როგორც საქირო
იყო ამოვიხვებენე და გავეჩერდი — მეტი აღარა-
ფერი შემიძლო. მინდოდა, ვინმეხვდის პატებე
მეოხობა ჩემი ქარაფშუტობის გამო, სამედიცინო
ფაქულტეტზე რომ შევიდა. სიხუტე გამოეფხვებოდა
იყო. ვხედავდი, როგორ ლურჯებოდა ლლავი
მიმინდა ყველაფერსთვის იხილ მიმეჩვენებოდა და
ავტოინებებოდა იყო, რომ უფებ ლლავი არადა-
მინარტად შეინარდა. მიღინდა შადრეგანითი ამო-
ვარდა შეუდგებოდა სიხსლის ნაღვლებით და მარ-
ტი სტეფენი შევარდა სასულეში. მეტი ვერა-
ნამ სინებდა დაიწყო და აღიბოლდა. ამ წუთს
ფერმალიყვანილი და გაოჯახიანებული ფერმალიც
წამოვდა. შემარტებულმა უარსად ღებდა სა-
სულეს და ქროლოზის გაქვირვაში მიმეჩვენა.

სიღმობრეთული და შუბლიდან ნაფერი ოფ-
ლით თვალდახრებოდა. ძლივს ვხედავდი შეგნი
ქალების ბღენიერ სახეებს. ერთ-ერთმა მოხარა:
— ბრკალებზე იპოვებოდა იყო, ექიმო!
ვიფიქრე დასიხსნი-მეოტი და შუბლზეშეშინდა
ქუშად ვახვებდი. შეშინებ კაცი გაიღო და სუფ-
თა ბავშვი დაუბრუნა. ზურგში ვახვებოდი ლლავ-
სი გაიყვინდა თუ არა. კარბუთი დედაბრძალს გა-
მინდდა. თავებზე კულტურით უღლავდა:
— როგორ არსქ?!

მიხი ხმა რომ გავიგონე, ვიგრძენი, ზურგზე

ხეობით ვაღამავდა. მაშინ მიხედოდა, რა ზრდა
და ლლავი საოკრატოში მაგაღებე რომ მიმეჩვენებ-
ოყო. მაგრამ ქალს ძალზე შეშინებ მიყვირე.

— დანკარო, ცოცხალა და იმედო, ცოცხ-
ლებს, ეს არის. კიდევ მოკვას არ ამოვიღებოდი.
ვერს აღმასტაცებს. ისე რომ არ შევიშინებოდა.
თქვინის მიწინადა მინებოდა და სასურველ
ჩვენებს განსა. ჭარ ქარსკანდ მიხედოდა პარ-
კურის წიქრობი. მერე ქვეზე მოვიმარებოდა. მიხედო-
და ლლავი ქვეზეზე, ვერს აწვირე. მე არაფერ
არაბავებულარ დაბნებარ, ლლავს ქვეზეზე გაუ-
კეთოდა და მასთან არავითარი ამორტოვარ-
მეოტი. მეტი ერა დაგაქვირე არ მან შევიდა. მან-
სისხვ, ლურჯი შუბლი ჩემს ხელზე მიხედოდა. მაკრი
დაზე დიდდობოდა იდი და სხვა წარწებოდა ცეცა-
და. დავანახე მიხედო. გაუხვდებოდა მიხედოდა და
მეტი აღმასტაცი მიხედო. დანა, უფროხორ ძალ-
და წამოღო.

გაიფიქრო თვე, მეორე, ბევრი რამ გამო-
ცხვდა ლლავს ყელზე ვარსებოდა ვნახე. გოგონა
ციტობი მიმავიწყებოდა. ირავლავ თოვლი იყო. ჩემ-
თან მიხედოდა დიდი დიდ მებოც ხალხი მოდი-
ოდა. და არ, ერთხელ, უკვე ახალი წელი იხიდა,
მიხედობს ქალი შეშინდა და სქვად შეუფუ-
ნოლი გოგონა ხელჩაფიქრებული შემოვიყვანა. ქალს
თავებში უღრქვინავდა, შეშინებდა და ციფარ.
— ოჰ, ლურჯო! როგორ ხარ!
— კარდაღ, ექიმო! — ლლავს მაგაღებე მი-
სხვა ხედავებოდა.

ლლავს ყელი უშეხებენს. გოგონა უწინდა
და უტოვებოდა. მაგრამ ნიკანას აწვირა და შეხე-
ვა მაინც მოვახვებოდა. ვარსებოდა ყელზე ულ-
კვლავი, ვაყვირობი ხაზი ვახვდებოდა, რომელსაც
გარდაცარდობი ორი სიფურცალი ნაყერი გადა-
ქვილებოდა.

— უკვლავი რიგებე, — ვიყვირე, — შე-
კვლითა, აღარ ჩამოხვდები!
— ვეღობო, ექიმო. ღმერთმა ვიგვლელიო!
— თქვა დედამ და ლლავს მიუბრუნებდა:
— უხარია ძიან მადლობას!

ლლავს არაფრის თქმა არ სურდა.
ეს შემდეგ იგი აღა მიხატავს. გოგონა ისეც
დამაიწყებდა. მომსვლელბოტი კი მადლობობდენენ.
ერთ ღღეს ანათო ცკვი მიიღებე და ღღეს ცხხა
სასათზე რომ დაიწვირე, სადაზროს რაღაც მოავტობი
მუშაობს; დღის ბოლის დაღლილი ვიხილდი
ხალხის. ფერმალი მაშენაქვინებოდა მოხარა:

— ტრაქტორობის უშალელოდ ამდენ მომს-
ვლელს, ექიმო. იყო ხალხში რას ამბობდენ თით-
ქო ლლავს საყოფარო ყელის მაკერი ფულადა
სა ჩაუვლებდა და ამოკეთებ. სავანებოდა მიდი-
და იმ სოფლები. გოგონა რომ ნახონ. სახელს
მოხეცებე ამას მჭკა, ექიმო, გოლკოვო!
— მოდა, ასე ცხოვრობს ფულადის ყელთო?
— დავიბრტყობი.
— ასე ცხოვრობს. თქვენ კი ექიმო ყოჩად,
თან რა მშუადებ აკეთებთ ხოლმე იპოვებოდა,
დაღბლებოდა!

— მო, იცით რა. მე არახოლეს ვეღლავა! —
თვითონაც არ ვიყო, რაღომ მიეღებ ეს და ვიფ-
რებენი, რომ დაღლილობისგან სირცხვლები გძო-
ნობაც დამარტაცებოდა. ეს იყო შიშობდა. ექიმის
თვალი მოვარდებ, დავეშევიღებე და შინსიკვენ
გავეჩვი.

პარდინდა, თოვლს დეფარა უკვლავობდა. ფა-
რანი ანათებდა და მიგვიძირა. მათ ჩემი სახლი,
მარტოხელი და მშვიდი, ექიმო საქირო იყო.
მივდიოდი და ერთაფურთი რამ მხურდა — ძლიო.

თარგმნის ლ. სარტანიანი ლ. ა. ანდრეძე

ამონბრუნავ

კაციშვილმა არ იცის, რა ზეიშია ამ მოუხეშავი, თმბნამოშლილი ბიჭის ჭეშმარიტად უფროსი ფანჯარის რომ გამოაღებს და უღრუღლო ცხად და ჰეპტოკე-ბული ჩიღებს დაწახავს. ხანდახან შიდა დღის სიხარულიდან უკიდრის ასეთი ირიალი, თუბრა დამოხრე ადგომა არ უყვარს ჭკობს. გადაღებს თუ არა ფანჯარას, ლოკინი შეეწეება, ხელებს თავიკვეთს ამოხედებს და თავმოხილული ნე-ბიჭობისა — წაღდა შევადგულ დისკიდ უკერძებს, ფრისონათა გაღო-ბას უშენს. ჭკობს გული დაწუნა, დავს ხაზისოდ რომ არ სცდია.

— ენესცაღელ ჩინებსბი მომგონს! — ფიქრობს იგი და ზანტად იცვას მუხ-ლისთავებთან გადახებულ ფერწაცულ შერადებს.

ქიშკითან სტაფილოსფერი „ვიულო“ ვაჩრდა. ჭკობს ფანჯარასთან მივიდა, მანქანადი გადმოხლ გურამს დანახავა და ოთახიდან გავიდა. ტრეში უკან კითხი ჩავიდა, კისბი ქვეშ, ორ გრძელ კალასას შორის დედამისი ჩამოხლუ-ლიყო და კალათებში ჩაერთო ქლაგას ურუკად ხელს.

— არაფერი გქამია, ხად მიიბარე! — დღუბას დედამ. ფაცაფუცებით შევიდა ხაზელი და მანქანასთან მისულ ჭკობს შემწვარი თევზი და ბურბის უკა ხელში შეიტარა.

ჭკობს ჭკამს შეუდგა, გურამი კალათები აწეობდა მანქანაში. ჭკობს დედამ და გურამმა რაღაც გადაუღალპარავს ერთმანეთს.

— ფიქრი ნუგაფრისა გექნება, ნინო ძალი. ის ნახავ, თუ მაგისგან კაცი არ გამოუყვანია!

— უჩაითა, მაგულებს არაფერი შევლით — ვული ამოვალდა ქალმა ნათ-ქამს.

გურამმა მანქანა დაძრა, ჭკობს მწერალად გადვინდა გურამს.

— შენ წამოხარა თუ სანახევრი გამიხად... — გაჩნდა, მარცხლი

გურამმა იცინა, რომ ჭკობს ნამდვილად ჩავიდა. იმასაც მიხვდა, ჭკობს-თან ასეთი ლაპარაკი არ შეიძლებოდა და ცობა ფიქრის შემდეგ მისატყუა-რის პირველი უღუფა გადაუღო:

— ჩავალი თუ არა, ვაგობარია, მაგარმა, სასაუშეა ერთი. მე ამ სასაუ-შის წინა ვეკარბო ხოლმე. რომ დავიფიქრო, გიგნაგრაბა არავის პრბებს ჩემ ადგონს. ოჲდა, ის, ჩავალი თუ არა, ვუკარდებს სისხისი და ზღობი, თუ გინდა, ეს გრანჯად გადაგრაგობ, მერე აქუნია საქმე...

— გიგოს ხელს ასე უსატრინოდ როგორ ხედავს მიტოვებულ ეს სახედა-რია? — შენიშნა ჭკობს, გზის პირას უტრების პარკუტენი მიწავალი სახედა-რის რომ დაინახა, — ხელს ასე უთავგებოდ დღარბანტებს დღ და ღამე?

— ერთი მაგისი ობერნი... — შეუტრიალა გურამმა. — იმას გუბუნებოდა, შეუდგებოდა სიჭაფოზე ვაგაზნაფი ვიგნაგრაბას. ისე გიგი უსატრ შერა, დღემში სამოსს შეშენინა, ოანც ჭკამ-სხა უფასო. რაც გინდა, გაჩენს: სიგარეტით, არაფერ, ადგილის შონენო. ერთი სიტყვით, ცუცხლად, მაგარმა, ზომ იგი ჩვენ-სა რომ მიკერებენ კაცს ზღმებ სახლს. ვასულ კვირას მიიბარა, ჩემთან იგი რა ძმავსურვარა, უკვლავიტის შეუბნება, მაზრის უფრისებიდან ერთი-ორი კაცი რომ არ გამაჯერეს წაღში, რატკ შედარება თუმანს არ გამოვად დღე-ში. ის ჩვენი ისტატუსისა მამადღეშელი კა. წუხელ რომ ქიკეციება ჩვენსა, ცამებ თუნად მითლი თვე ტრის იწეალებს ბაღღებთან ჭიქღინათ...

— გიგინა, გადარბანდა დღეს!

გურამს სახეზე ბრამმა დაჰამკრა, თუმცა ფო მოთმინება და შესაქლოა, — ჩაიბრბუნებდა.

— აი, იმ მოაზე მშღავარი ტუმბობები რომ დედა და იქნად წყალი ასხუ-რო აჯერებოდა, ისეთი ტვე წამოა რომ... — თქვა ჭკობს.

გურამმა აღმჯერად გააყოლა თვალს მოთმინებ წამეშვილ ჭკობს ხელს.

— ტვეს რა თქუნი ობლი? — ჭკობის მან.

— მოგერი, მოგერს დავამჯერებ, ტრეს შეგვერ, მტკარაში ჩავეშვილებ... გურამმა პირდაუხებულმა შეხვდა.

— მიდი, მიდი, წინ იყურე, ცხვირის ტრეფრის მიაქვლიტო! — გაიციანა ჭკობს.

— განა რა მოგება უნდა ნახო მეგ საქმეში? — თქვა გურამმა, მიხვდა ჭკობს რომ ამხანაგებულა და მოლოდინი.

— ამ ციბის ამავი იგი? — ახლა ხელმარჩენდა, ვადარბუღელ მთებზე ცილა-კუმის ნანგრეობისგან გამოვირა ხელი ჭკობს.

გურამმა ამბავიდან გახვდა ციბის ნანგრევის ფრთხილობდა, ახალი იონი არ მიუცის ამ წინაგებია, ჩჩირავდებო ბებოა.

— დიდი ხნის წინამ ქი ქორიდლებს მოიწვედესი სპარსებულმა. კარვა ხანი შეკვალა უღრუღს იმის იტელი, რომ ზამ ლღს, ს ზეულ დავგებდებოთ. ჩვენები თუ არადა ას ამბავიდან დანებებს. გაქრწინებენ ცილა-კუმში. ერთ დღეს შევიადამ ამოსამტეს, წყალი რომ დავუღებოთ, რაღა ქანასა ობათობი. ჩვენებმა კიდ მითელი კალათი კალამა ნახვდეს, თვეტვი ნანგრეობიდან ერთმ კალათი. ურჭულეთობი გაქრწინებულნი მისტრებოდნენ, რა ვალო

აქვი ამ ხაზის ასეთით. ქადავად დავაღწეხს ნაგლორისტიკით. იტენსაა უძახნითა: ჩვენი დარი ნუ გავიცი, უწყობისა არ ვერაფერი!

— ტუთლი იქნება, წიგნებში რომ არ წერენ, მაგისი დარჩარა როგორ გა-უტრებდებოდა! — ამავი კი მოიწონა, მაგრამ დაიკვდა გურამს.

- წიგნიში არ წამავიკობსავ იგი!
- მით უფრო, ტუთლი იქნება.
- ჩაგობ, კაცო! — გაბარავა ჭკობს.
- იგი შერა, რა დროს კალამბი? ერთი კალითი კალამბი, თითქმის ნახევა-რი კალათი უფლია. გაიკე!

— მაშინ ფღმისი რადი იგო საქმეს!.

— ფული ხელს იგო, განა მე ლუბასა ვიკო, მეც ვიკობხლომ წიგნებსა. მაშინ კი არა, ოთხი და მეტი წლის წინ იგო ვაგრობა და ფული. აი, მიწაში არა ფულს მიუღებოდა ხოლმე. ის კი არადა, აი, არჩენს რა შევიდასი თუ-მანი ოქრო დაუტოვებია სადღაც ამ არბერბეში, რომ მასიგინა, ხადლი საქ-მე იქნებოდა!

— აი ვინცაღლი ტუთლიები წერათი!

— მერი გინდა თქვა მტკარასო? არსება რა, გიგი იგი შევიდასი ოქრო ქვის ქვეშ დედახა, გიომს ვაგრობადა არა უფიქრდა და უწინდა წამართმებს ვინაყო. ობოს ჭორო!

ჭკობს მზარი არ აუხა და ქალაქში დამწუნებულეთი ჩავიდნენ.

ზაზარის გურამს შინაურეთი მიეგებნენ; მანქანების საცდლობას, სკამზე ჩამოხდარი წიფლისსაღურაიანი, როგამდაღებულ კოცადან დაწუნებულ, ქვირის გამწოწერი, ცუცხლფერად თამბლუნებლი ვაგოთი დაშთავრებული, უკვლა დომლით ხვდებოდა. მაგარტამ კი დახარბებულეთი დახევედა ადვი-ლი. მიაგარი შესასვლიდან ათიღელ მტერის დაშორებით გამაღებს თუ არა საგაფრო, ვიგნაგრაბამ ვირა-საწორი მიიბარა, შემდეგ კი კათხი აქ-ფიგებ-ლი ლული და ოღვიარაიანი, მეღვინესხული სოხისა დაუფიქრ ჭკობს წინ.

შინაინა ლღმა. ზაზარის ხაზლის ტვაი არ იგო, სიჩაფც ლაზიათიდა გამოხედასი, ზავას და ბარკას დახლები დაქრწინა. აქურობას მოსწონდა ჭკობს. ცხელ სიხის მიირბევიდა. ცოც ლედი აჯოღებდა, თან ქლაგას და ატამს წინდა, ფულს რატკი იღებდა და ამ მითლისი ხაზის ათავიერებდასა ნანამდეც თაული შეუდებოდა. ხანდახან თითისი გოგოსა და ცილაგა კაცს გამოლოპარკებოდა, ფულს უღაღებოდა. გურამს დახლს არ გაგარებოდა. მაგარტამთან და ორიღელ სხვა ბიჭუნს სასაუბრის შემწეულ კუდებთან ოღვა, კათხით ლღეს სკამდა და თან მტყუნებოდა, როგორ გაიფრია მასი საქმისათვის ზეგამაწიროლი და შირთებდა ნათესავი.

— ვენსიორია! — ამბობოდა იგი, — ხელს არავინ ახლებს. შარწან ზამ-თარში ტრატორიდან ჩამოვარდა და ორივე ფეხი მოიტოვა, რაღაც თავშიც დაუწინდა; უჩაით აქამდე იგო, მაგრამ არა უშავს, მოვარჭებენ. ფულის გემის გაიგებს და მერე გუჯარდო... მე მოვარჩავებ, ეგა ივარკებს. მე ცალ-ეც ვაგავ წიღში, მანქანა კიღვე — ცალეც. აქუნია საქმე...

— რა ღრის, გენცავად? — ჭკობს თნი შუა ხნის სახლომინა ქლაგა-ჩენდა. ჭკობს უნდა უთარა ქალმა თონი კოლოგამა ატამი და ქლაგია იგი-და. მერე ხელისონი კაცი გაისტურა. კაცს ერთი ცუცხა წახლისფერი ძალ-ლა ადევნებოდა. ჭკობს მერე შენიშნა, დახლი ვეფინი გამოვბა კაცს და გამ-ილულებს ცხემში ცილაგა. მიუბრის შემდეგ ფეხლებიდან ცილაგა შეეფარებენ: ცილაგა იყურენ, ორს კოცხებულ დასწიფოთ კაბა, ერთი კი ღამ-ისი იგო ქვედა საცული გამოჩინდა. ვიგნერს არაფერი უფლიათი ჩრამა გრძელქალამა ქლაგა გინჩნა, დაიქანა, გადააფურთხა და ისკისით ირუვე-ნეს ბრავ.

— როგორ არის საქმე?! — დახლს გურამს მიაგვდა.

ჭკობს ამრუგო შეხვდა, ამ დროს სათავიდან ქალი ქლაგას შეეფარა, ამა-ზის დაღებდა ხოხოვა.

— ათელი! — უთარა ჭკობს ამ საწორის თუფურე ქლაგია დეარა. სას-წორი რომ შეთამამდა, კიღელ დაუბნა ცობა.

ქლაგას დღეობდა და გზას გაუკვა.

— ცგრე თუ მკიდე?! — მოთმინე მანწავლებლის კილოთი უსაკვედლარა გურამმა.

— მა, როგორა?!

— კარგი, კარგი, ისწავლე, გამოიჩაგები! — გურამი დახლს მოსცელდა და ხაზბში შერიდა.

— რა, რა უნდობდა? — ჭკობისა ცილაგა კაცია ჭკობს.

— მწერონსა! — გულობა ჭკობს.

— წიგნად იტყუვა. აგა ბაზარში მოსულხარა, კელამბობას უნდა მოე-შვა, მაზრის მანქანა არ უნდა დაავლო, მამა?

დახლს თითმბტიღელე წლის ბიჭი მიადდა, ზამი ლამი იგო — ფერმ-რადლი სახითა და გრძელი წამწებოდა.

გაიხიბება

— რა ღირს ქლიავი? — ჰკითხა ბებმა.
„მისი პატრონი რომ სოფლიდან ფეხი არ ჰქონდა ამოკეცილი, ამ დავა-
ნა სიტყვი ამ რა გააჩერებდა?“ — გაიფიქრა ჭკობი და ხიხის შავად
შეღინდებული საფეხებს შეავლო თვალი.

ბებმა ისევ იკითხა, რა ღირს ხოლო, ჭკობი ნახევარი ფეხი უთხრა.
— სხვაგან რა ამდენი ღირს, თანაც რა დაბარსული ატამია?! — თქვა
ბებმა.

— ბაჭარა მა რისი ბაჭარია! — გაუღმა ჭკობი.
— შეიძლება, გავსინჯო!
— უკან, ვაიბოს! — ჭკობი ყველაზე დიდი ატამი გაურულა.
ბებმა გაუღმა, ატამი ჩაქმია. სიამოვნებისაგან თვალები მანახა.
— რა გურიელია! — დიმილით თქვა მან, — ორი კიდე ამიწონის!
— წამო ჩემთან სოფელში, ატამი გაქაფო, თითებს ჩაატან! — უთხრა
ჭკობი, თან ატამს უწუბავდა, — სტენიაც მუყის. გუჯარის სტენი!
— რა ვიცი? — გამბდარი მხრები აიწურა ბებმა.
— სოფელი არ გივჯარს?
ბებმა გაუღმა.

„ნეტავი რამდენ ამისთანა ბიჭს ადარ ეყოფოდა სოფლად ვინმე!“, —
ახალ თავსატეხს ეკიდებოდა ჭკობი და ხედავდა რა ატამიანი თეფში დაწია.
მაინც აწუხობდა ზედ.

— ეყოფა, ეყოფა! — ბებმა სასწოროდან რამდენიმე ატამი აიღო და დახ-
ლზე დაღო. სასწორო გასწორდა. ბებმა ჩინთა მიუშვია, ჭკობი თეფში ზეგ
ჩააბარკვავდა.

— ესც თქვიან ბაჩის მანანდა! — წუთი გაღალატაჰაც ცალფეხს.
ცალფეხი დილითე დარჩმუნდა, რამ ამ ბიჭს ყველაფერი რიგზე ვერ
ქმნიდა და ადარ გეგლოპარობდა. ჭკობი ადარ სურუნებთან თავი ბიჭს კი-
ლონიანგვარი ქლიავი აუწინა. ჭკობი ზღარ იღობოდა, ბიჭს მისტერებდა.
ბიჭი დახატათ იდგა, ცალ ხელი ჩანის დედიკისთვის ჩაეწყო, მეორეს კი
შეუღწო შარვლის ქიბებში აუფორებდა და თან ფორდებოდა, დაშპნი სამე
ფანჭებოდა, გრულ წაშრები ზღალით ახამამებდა. ჭკობი შეწინა, რო-
გორ დაგნამა ბიჭს ფერდაყარული შუბლი.

— ფულში! — ერთადერთი სიტყვა ამოხდა ბიჭს.
ჭკობის ციკმა, ბიჭი დაეცოდა და მისაშველდებლად გამოიწია.
— ერთი თომბინა მოკონდა დედაჩემს, ამ დილით დაგამოხდა, ნაზარწი წი-
ღლი! — ძღვას ამოიღულდა მან.

— მოგანერგ! — ჩაეცათა ჭკობი.
— არა, დავაყარე! — თქვა ბებმა და ჩანილიდან ხილის ამოღებებს შეუ-
დგა.

— რას ხაივია! — გაოჯა ჭკობი.
— მამ, ფული რომ არა მესჭიკ?
— წაიღე, თორემ მწყენინებს! — ჭკობის უფრო ტიპლად უნდოდა ამის
თქმა, მაგრამ ერთხმად ხმა გაუზარა, — ვაყავი არა ხაივია! — დაძინა შე-
ღმე.

ბიჭის შტრამი დაბრუნებოდა, მალღებებსა და შორცტობს ჩანდა.
— კარე, ჩემზე იყო! — თქვა მან; ჭკობის თვალი მოკონბისად გაიზარდა
იგი.

— რომი რომ წავიდა, ცალფეხმა ჭკობის გაღალატარაჰაც:
— ფეხობი სიეთუ ქენი! ეს ფეხი შენ ხომ არ გავინა, ტრანავიჯე
შეტბომა-ჩინობი დედაჩემს? მთელი რიბიდან მარტო ადგარია, გუხისმ?
და შენსთანმიმ ვაყავიკობი ვერ გამაყარებებენი რა იცი, ბძიყო, შენ, —
დაწეჯად თქვა ცალფეხმა და ჭკობის თვალი თვალი მისაყარა! — ვიითი რა
სახეთი გავიანა, რომ არ გავაყარა?!
— როგორი ჭკობაყარა?! — ძღვეს ამოიჭოთა ჭკობი და იმ მხარეს გა-
იხდა, სათაყ ბიჭი ვაჯდა, თუმცა მინისლული თვალებით ედარაფერს ხე-
დავდა. შერე აღმდებოდა სახეზე ცტვარსაბოცო ქობდა და უფედ შეგნას
თორი წინასწარი და ხილის კრავებოცო მიადო, მიადებ დაქმუნებულ ფულში
ამიღო, სასწოროს თეფში დავარა და ქუანბის სეტეს მიკიდებოდა, დახლს
გაღველო.

— ასეთი თვალმისი პატრონი ბიჭი თუ შტავიკობის ატამებს გელოთ, რა
ქანახადა ბაჭარა იმ ფულში! თუქმთვის დაქობითა აუფარია, — მა-
ნეთითა აიღო და გასაქვლდისკენ გაუწერა.

ცალფეხმა და თორის გოგონი განკეთიერებულ შტრმა ვაყოფლეს ჭკობის
ახლომხარის მუშეში მოვაჭრეცი კარეულიდან, რა მოუღო.
— ცტა მისი მუშეზე გურამი მოადავ დახლს. ჭკობი რომ ვერ დაინახა, გა-
ვირებებულმა აკობა.

— წავიდა! — ხელის აწვევით უთხრა თათრის გოგონი.
— სადა?! — ვაფიქრდა გურამი, უტებს სასწარზე დაყოფი თვლები შე-
ნიწინა და დაშველო.

თათრის გოგო მოუჯდა ჭკობის პაქცივის ამხამს.
— არა დღემინამც თქვა, უწითათო, კაცო არ დადებდა მაგისაგანო!
— როგორ, როგორი?! — დახლს ცალფეხს მოაჯდა, — კაცო არ დადებ-
ბარ, არა? — ფეხობიუტულმა იკითხა, ამიოხისა და გასაქვლდისკენ გაი-
ხედა — მისი თვალები რაღაც ძნელ სახიფველსა და საამოს ცტებდნენ.

... მათა, ნანა, ნინო... ცნობილი
ქართველი მოჭარბელები ჩიხურდა-
ნიის, იოსელიანისა და გურიელის
სახელები დღე დასწავის ვაჭრულ
ბიძენებმა ამ სამეფო მთელ მოსო-
ფლით ალაპარაკა — ჩვილები
წლის მთამ „ლოდ“ ნინას გაიღო
ლო ხელთათმინი, მასზე ერთი წელი
უტეროსმა ნანამ თათის „სტენია-
თან“, აუტანდლობით ერთად მე-
ორ-მესამე ადგილები გაყო საბე-
შეთა აკვირბის ქობთა ჩემბინაქმი,
უტეროსმა ნანამ „მ დიდი გამაჭო-
ვების შემდეგ იჭიო. იქლითიუ და-
მშვენი მკურნი, გულისკო შორის
ცემობს ჩამდენიმე მთის „იპო-
ვა ნინოს, თავის მეგობრბობას შე-
დარებთ, რეჭვრებობ მოკონბის-
ბული შედგები აქცე, მაგრამ მისი
წარამტბე ჩამდენიმე ძლიერი მე-
მადგელობის საერთაშორისო ტერ-
ნინის დიდად ვაჭრებულს...
და, იმ ამ ნორის მოჭარბელობა სა-
შეულს კიდე ერთი მთა შეგებდა —
თიბისის 126-ე საშუალო სკოლის
მეტყველებელმა მომავლ მთა მისი-
მე საშუალო აკვირბის ჩემბინობა
მოიპოვა გურამთან შორის. ჩემნი
მოჭარბე ქლიავისა და გოგონების
უღლის მოღვევთა ფონზე მოსიას
გამაჭრებამა აქ რატიმ ვაჭარა?
მაისა, ნანასა და ნინოს, შეიძლე-
ბა იტყვას, ვაჭრულზე ზაჭე მოუ-
ხდათ ვერ ნიდავებს. მომწველ, ხო-
ლო მუშეზე მუშეებულები დასტობდა.
ერთი ნინა ვაჭრინდაშველა, ხოლო
შემდეგ ნანა აუტანდლობამ იმდენი
რამ ვაჭრის ქართული ჭკობა-
თვის, ისეთი დიდი და მიღობარ სა-
ქვარაყო სკოლა შეუქმნა მოჭარ-
ბე თათრებს, რომ შეუძლებელი
იყო მის კელმეზს მომავლო ჩემ-
ბინებში არ გამოხატულიყვნენ.

— ძაღვ მეტრის მთავე საუბარი,
— გვითხრა ნინოს ჩემბინის მჭარ-
თებლმა ვაჯა ნორამ, — თუნდაც
ინიტიმ, რომ იგი ჩემი მოწიფეა. თო-

ხი წლის ნინ შეგებოდა პირველი
კომატის, მათა „ლოდ“ მოჭარბე-
ობით, სტენია, ლანკინი გოგონა,
და თქვითი შეგებვდა, თუ, რა-
ლა იქნა უნდა, ჩვენი მოჭარბელები
არ ჩაგელო, რომ ამ საკვით სპო-
რტისებო ასე სერობოდად ეკიდებ-
ოდას საქვს.

მთა პირველად რუსულ ანუ 64-
ურქლიანი შპის საფეხობებს გზა-
ნა. თამბი მამამ ასწავლა, როცა
შპისებო დაინახა, რომ მთა ძალ-
იან დაწინტერესებ ამ თამბით, იოლ-
ად აიღო ალო სკამად რიბული კო-
მბინაციებს, არ დაყოვნა და გოგო-
ნა პიონერთა სასახლეში მიიყვანა.

— ასეთიანი შპის თამბი მთამ
ამ რამდენიმე ხნის წინათ დაიწყო, —
განახობს ვაჯა ნინა, — ეს თამბი
უფრო მოპოვებული და ამიტომ
ვაჭრბინებთ 64 უტრანია. თუმცა მა-
ისა რუსულ მამში დიდი წარმატე-
ბები ქმნიდა, იყო საშუალო აკვირბი
ის პირველობის პიონირობა, საქარე-
ველის არაფრბობს ჩემბინი, ახლა
ჩემნი ერთ-ერთი მოვაგარი მთანია,
მათა ისტატის სერობული შესარე-
ვლის ეს ერთე ძნელი საქვია, ადრე-
დრე არაფრბობს ქმნიდა ამა შესა-
ძლებლობა, მაგრამ, მოგესტენებო,
სპირტი საორტო, ვიფელის სა-
წიფლს ვერ მიღწევ: თანაც მთა
იმ ასაკშია, რომ მისი სკემები
გადაბატონობა სარისყო სემებზე
იქნა. მან ვერ ბეგარი უნდა იმუშა-
ოს საკუთარი თავზე, დაბეჭვოს თამბი-
შის სტილი, თუმცა...
შეგლომეტყვევია ეს „თუმცა“!

მთა მოსიძე და მისი შტრინი
შორის აუტრებდა და, რაც მოვაგარი,
განბუნდებ. ნორამ ჩემბინის დიდი
გამოცდა ელის — საშუალო აკვირბი
სხეულები მინიშნებლობა ანიჭებდა
ისტატისა და შეგარბი, ხუმრობა
მთა არ არის, ამ ტურნირში მთა
საბარხო საშეშელო თუ დაბეჭვებს
ადგოს, მოსოფლი პირველობისათვის
საბარხოველიდა ზეგ ხსნილი ექ-
ნება.

მთა მოსიძის პირველი დიდი გამა-
რკვება, რომელიც მან ამ რამდენიმე
თვის წინ მოიპოვა, პირველობისათვის,
იმიტომ სასტარბო და სამომავლო,
რომ ნინოს ჩემბინის ბეგარი მთღვე-
არი გაუნდებდა, მთა წარმეგობრა
ბეგს გოგონასა და მამუსს ვაჭრე-
ლებს შპისადმი, ერთობ, სკარამო-
ბისა შპისადმი სიკავებულ. ეს კი
ავტობელობა, საქართველობი ხომ
ვარ კიდე მაყარავ ვერ მოიქოდა ფე-
ხი ამ თამბში.

მაის წინ კიდე დიდი გზა უჭეცს,
დიდი მომავალი დიდი ქართულ მამს,
და, მთა ყოფილობის ის ფეხებე-
ნოერი მეტყუე, რომელსაც აგრირე-
ბე ელოდნენ საქართველობი.

დავით ბილიძე

უკვლავებს ვეწიარა

კლდეზე, დაღის ნაწივებთან
ჩიხებ ტბორდა სვიში,
იხეთი მხით წაწკარებდა,
ეთი ჭუნარის სიძი.
წაწკარებდა განახებით,
შრეს უმბრდა ოჯახს,
მაღალ მიღიან ადმხაბები
უსუვალ ჩაწიქონდა.
ჩაბეს უბნობდა,
მე უკვებდა,
დაუბრუნე, შევსვი,
უსუვალეებს გეწიარე,
ეთი ნაღობთა წყნებთი.

ჩიხი სოფელი

წვივა გაბაღადებულა,
ცხრა მხრავი კარბადებულა,
სიხეთა სანაწარადებუ,
წვივების მოფარადებულა,
ფიადეზებ დაგებულა,
შარაკვების ფარით;
სახობის სულ ახლებური,
კარბობიკარბებულა,
ფიადეზისავესებური;
დარბილი გადამებულა,
შრის შუკანაწკარებულა, —
მეწარეგია ჩვი.

მერსხლის მიწვიბი

მარტო ავუვალ
სახობიანად იქნებს,
აფერ თოვლიდ...
როგორ არცხვად ბარბანს
ფიადეზისავესებურად
პებულებს უსუვალ იხებს
მობარბადე
ნაკურცხლები აბმის.
შეწკარადა რტობებს
ვერცხლის მხვიე ჩასდებს,
ნაკურცხლებზე
პებულებს ვიღარ ვხვდებ...
ეს მხვიები
ცრმებობა აბმის,
თუ ბებრები მობარბის
ცირბის, ნეტავ?

მეხსენა სართულზე

მეთივ დღეა,
სტუმრად მეუფ დღეა,
ძლივხად ვარბობთ,
ძლივხ...
შემოვიარა უცხრად ხედვა,
ღანა არ უხსნის პირს:
— მიწურე ფიხი დამამევიწვიეთ,
ძირს ჩამიფანეთ,
ძირს...

მეუპარტოხს

თუ შენი გული არ ცხრება,
ქარიშხლის დარბევებზე,
არც დარბევს ავღლებს
და არცა ვაღაფანებს.
სიმაწობის აღიი ავღლებს,
ხეილ რომ ეტობა არსენას,
სურც დავაბნებთ დღეულებს,
მეუპარტოხის ვაღაფანებს.

წინდელ დროში, როდესაც ჩვენი წინაპრნი
შეუძმობის სიღმის მისდევდნენ და ქალი თუ
კაცი ან საქმეს მისდევდა, მაშინ ან წიგნიანი ხა-
ლათი შემოსილი ტრიალი მინდორზე თავიავი-
საქონელი უძივებით სამს ახალგაზრდას მს-
ხლობდა სოფლიდან. ამათგან ერთი ქალი ყო-
ფიდა, ორი — ვაჟი.

ვაჟებს თურმე ჰყვარებიათ წყნეშები ქალი. გუ-
ლი ტრიალის აღიი ჰქონია სხვა, მაგარა ხა-
ტრონისავეს ამის გამუდვანება ვერ მოუტრეხ-
და, ერთმანეთს მორიდებდნენ. დრო მიდიდა და
მაის სიყვარულის ცეცხლის სიმწვევე თუ არ
ემატებოდა, არ ავღლებოდა.

ბოლოს ვიღარ აიტანეს ეს ზუმი ტანჯვა, ერთ-
მანეთის აღმუშალი მეტოქეობა და გადაწყვიტეს:
დაეშურებინათ ქალს და ვინც იმან აირჩის, ჩვენც
ვავშობრივად შეხდეთ.

მორე დღეს გარეკა საქონელი სახივედ მინ-
დორზე, ვაზიანი მხარეს. იქიდან უფრო კარგი
გადასახლები იყო და თვალის ვასაკლებელი
წყარავი იქვე წურებლობდა დაგმობილებდა,
წყვეტების წურებლობის მოსაღებდა. საქონელი
მინდორზე ვაშლიდოდა და მადაიან სოფელა
ქანის მომეცე მახას. შეუძმობის კი ვაშლი-
სახარბებენ ბებრებზე და ვაზის, ლობის, ქა-
რისების და დედა-ქალაქს გადაშურებდნენ; ეს
აღდგომის მაშინ ახლანდელით ვატხულებოდა
და გახუტებოდა არ იყო. ალბა-ალბა ტუთია და
მაღებით შემეული ადგლები მოხსნადნენ.

ქალი გატაცებული ვაჭარებდა შორს, ით-
ქული მტყარის ტალღების მოძრაობას ადგებენ
თვალს. ვერც კი მოიფიქრებდა, რა საგარბებ
ვიღოდა, რა დღეი საქმე უნდა გადაწყვიტოდა ან
წუთში, თუმცა გრძობდა, ეს ერთი ხანა ამხა-
ნადებეს სხვაგანა თვალთვლებდნენ, მაგარა
დაწრებულნი იყო, რომ ჩვეულებრივ წესის
მიხედვით, ისინი არაღვრის ავარებდნენ, ვერა-
ვლეს ვაშლიდევდნენ, თუ იმისი სურვილი და ნე-
ბა არ ეჩვენებოდა ან მხრე უშურებდა იყო.

— ქალე, ვიკარე, — ბოლოს გაბედა ერთმა
წყვეტმა, — იცი, რა უნდა ვიფიქრონ მე და მს-
ხარე?

— ამა რა ვიცი, თქვით და ვაგვიგებო! — ხუმ-
რობის კლიობი ჰქვითა ქალმა.

— ის უნდა ვიფიქრონ, რომ მეცა და მხარეებსაც
შენ მალთან მოვეწინაზრო, ირსავებს ვინდა, რომ
ჩვენს ცოლი გახდეს და ვერც ერთს კი ვერ და-
ვეთობა მეორისათვის. მოდი, შენ თითონ ვადას-
წყვიტე ჩვენი ხედი. ირვიებს ირვი ქალი ვაგას-
წამხობი და ეტლა შენ იცი, რომელიც ვინდა,
ავიცლები, რომელიც ვინდა, დაბარჩე!

ქალი ვიკარე ან წიტყავზე თითის შურითა. ამნა-
ირ მწედაგასაწყვეტ საქმეს არ მოელოდა. იმთ-

საზოგადოებრივი ბალახური ბაღამოცეა

თან ისე იყო შეზრდილი, დამეჭობებული, რომ
არც ერთს წყნა ავღლი არ იყო პატარა ხანს
შევიტარებდა. ირსავებ მეგობარს თვალთ ვადას-
წყვიტო; ისინი კი წეს შესწავლარებ ქვარბა ვა-
ღლებში, ითიქურბ-გარბობის ღღ-დასწავლობათა
შერე უხობრა

— ღვთისმშენებელთა და მათგან წესი მსაფუ-
ბის ხარით... ჩემთვის მწილობ... ღვთისმშენებელთა
გარბი ჩვენი ხედი... მოდი, ასე მოვიტყვი, —
და ქალის თავში სწრაფად დაიბადა მიიღი ვე-
გმა, — მე დავდებენ ერთ ადგობას, აქეთი-იქით
თქვენ ვადასწავლებთ ტოლ-ტოლად და, ვინც იქი-
ნად ჩემთან პირველი მოვა, მეც იმისი ცოლი ვა-
ვღლები...

შეუძმობი დათანხმდნენ.
დადაც ქალი შურა, შეუძმობსა აქეთ-იქით
ვადასწავლებს თანაბარი მანძილი და ითიდან და-
დგნენ. შერე ქალმა აწინა და ორივე ქალისავე
დაიჭრა.

თქვენ თითონაც წარბიდიდებენ, როგორი სი-
სწრაფით და ვალს თვალთვლებ წარბიდიდებენ.
კი არ მოზობდნენ, ნაივით მოქრობენ.
უფერებს ქალი და ატყობს, რომ ღვთისი
სწობის მხარეს, ის უფრო აღნი მოვა მხარეს.
წყნაინა მხარეს, მხარე უნდა რათა რჩებოდა და
წიფი ნელ-ნელა ზეგით, მხარესტენ მიწევა —
თურმე მხარე უფრო ჰყვარებოდა!

მაგარა ღვთისი მანც სწობის მხარეს. ქალი
კი მხარესტენ მიწევეს. მართლაც მხარე უფრო
ახლობა; ღვთისის დაშორდა.

ღვთისმშენებელთა უცნაო თვალთ, რომ ქალი
დავლობს. ვაგარა და მხარესა თანად დაარყო
სიხობი უკლები მოაწევა...

მანც მიიღი, თავის იმედი აქვს. მაგარა ცოცა
ხანს უნდა ცხადად დაიბას, რომ საქმეს ვაგასტ,
ვიღარ მოითინა და შეუჭვირავ-შემაღდა
ღვთის:

— ღმერთო ძლიერო, შენ ივაგი მოწმე ჩვენი
პირობისა. რაკი მდავლობენ, ნურც მე დამწმე-
ბა და ნურც იმას, ეს ვერცა ქალი მედ, სა-
მევე ადგაწმევე ვერცხად ვქვიეთი.

ეს დაღობის და ვერცხად იმედად საპარბი-
დანი და წრთელი იყო, რომ ხანაც ვარბებდა იქ-
ნენ.

მას შემდეგ იმ მინდორზე წის ის საოცარი
სამა გორა ამიტომ ჰქვითა მინდორისაც — „მსა-
გარა“!

მართლაც, შურა ვიკარე ზემოთთან უფრო ახ-
ლობა, ვიდრე ქვემოთთან — ვიკარე უსუვალ-
ვლეს სავარცხელ მხარეს და ვართის უსამართ-
ლად უარყოფილ ღვთისის.

ზატომ „ცნობის უფროსის“ სტრატეგიანი
ადამბება, 1904 წელს.

[დასასრული. დასწყ. იმ. მე-მ ვვ.]

წარმომადგენელთა შორის ვანსაკუთ-
რებით ვიჭირებოდა ახალი მთის რე-
ლიქტორი არეს ხედი და ვაუნივა-
რების პერსონალს უფლები; მათო-
უფროს ხარისს აგრეთვე მყენარბე-
ბის, რომელიც მგვავის სხვაგან არ
ავღლებია.

მიღებულთა წომები რათა კლავა
აღდგეს მეტხებში გოლრბის უღელ-
ტბობის კამპილები ტეტების ნა-
კრბალი, რამდენიც არ აჩადებენ
წლის წინაი საქმეებში სუბიტეტუ-
რი მიღების ვაშლი ვაუჭობენ.
მეთივ უსუვალნი ვაუჭობენ
ნენულთა აგრეთვე: ცისკარას, სკე-
ნის, ცაგერის, წყარბს, შოგის, ვაგის,

სურთისა და სხვა ნაწიბობბის, ა-
გრეთვე ვარბობისა და სხვა ცრთრე-
ვლა ვარბების შეწმნა.

არბებულბის ცერბორბივე არის
კლავა მრავალი ცერბორბივე და ვე-
ორცხვობდა ნარკანად. მათ შორის
ახალი ათონის, სათავლიან და ცუ-
ცხათის უღარბული სიღამზის კარ-
სტული ზღვებში. ისინი თავიანთი
მწიშენლობით უტოლებიან მხო-
ვლიში ვაგათქულ ვამეჭობებულს.
საქარბეულის მოავრობის ვადასწყე-
ვლობით შეიწმნა უსამართლბების
უწიშენლობის ძვილის დავით ვარბის
მეუჭენ-ვარკობა, ახლა მიმდინა-
რების კლავები ვაგოვკოვლი სრ-
ასახლებობის და პალახობის სარე-
ტარცხავი საშუალობა, ამ ისტო-

რული ადგობებში მოსახლობის ჩა-
მოსახლებას და სოფლის ვაგწმნა.
ნაქარბადე ვამეჭობდა მეტხების
ჩაოთის უსუვლობის სასოფლო ხა-
მის სოფელი ჩავაშენ.

ნაქარბებობის ერთ საუნჯეა, ზუნების
ძვივობის მოწმეობა, მისი მღ-
დარი ლაბორატორიებში და ცოც-
ხალი კულტურითა. აქ თავმოყრი-
ლია საქარბეულის უმღებობის ბუ-
ნება. მათი ადგვა და ვარბობილბა
მართობის არ მარტო იმის, ვინაც
საქმე დაარბობდა აქეთ, არამედ
თითოეულ ჩვენთავსაც. ეს არის ჩვე-
ნი პატარავი სოფელი.

ამირანს მამაკაბონიშვილი,
ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი.

ქართული ხაზ-ზე

ფოსტაში ჩარისკაცი გამოიძიეს, შინიდან წერილი მოგივდაო. მან გახსნა კონვერტი და ცარიელი ფურცელი ამოღო.

- ეს რას ნიშნავს? — ჰკითხა ამხანაგმა.
- ცოლის წერილია.
- მანდ რომ არაფერი წერია?
- ვიხსებუბო და ერთმანეთს არ ველაპარაკებოთ.

ინგლისური იჯამარი

მასწავლებელი: რას იწვევს სიტყვა და რას სიტყვად?

ჩარლი: სიტყვა აფართოვებს, სიტყვა კი ამიერებს სავგებს.

მასწავლებელი: კარგი, ახა ახლა მაგალითით მივთავაზობ.

ჩარლი: ზაფხულში ღმე იზრდება, ზამთარში კი — მცირდება.

- მამა, ძველი ბერძენები გამარჯვების სიმბოლოდ მუდამ ქალს ბატონ ხატავდნენ?
- ცოლს რომ ზოგადად, მავას მერე გაიგებ.

- ცერაგო? — ჰკითხა მანდილოსანმა მეზღვაურს.
- ხანდახან.
- ეს როგორ გავიგო?
- მხოლოდ მაშინ, წვალით როცა ვარ ხოლმე, — აუხსნა მეზღვაურმა.

- კოისპირულად წვიმს! — თქვა თევზმა და ოტენგნში ჩაყენია.

- თქვენს ქალაქში პირველად ვარ. ნომ ვერ შეტყობთ, რადენი სასტუმროა ქალაქში და რამდენია უცხოელი? — ჰკითხა მოგზაურმა სადურის თანამშრომელს.

- ქალაქში ორი სასტუმრო გვაქვს, მაგრამ რომელიც არ უნდა აირჩიოთ, ინგნებთ, ბატონ მგობრს არ ეცხადებო, — უხასხასა სადურის თანამშრომელმა.

ინგლისურიდან თარგმნა დ. მელიძემ.

შორეულ ციმაირში. ბაიკალ-ამურის რკინიგზის მავსტარაშის მუშეზღობაზე ჩვენს თანამშრომლებთან ოთხნი ვაგეგმავართ: თბილისის გაერთიანებული ავიარაშის პარტიული კომიტეტის მდივანი ნოდარ კომახიძე, დამხმარებელი სახელმწიფო საავიაციო ქარხნის მუშა-მეშობრე, საავიაციო ღენდური კომპანის პრემიის ლაურეატი დემურ მაჭიმევილი, ტრესტ „საქენავიგაციო ფირმის“ საინჟინერო-გეოლოგიური ექსპედიციის პირველადი პარტიული ორგანიზაციის მდივანი გვიე კაციტაძე და ამ ტრასტის ინჟინერი.

ძველი ერთი ავიარის ის მებრუნე შენაბრება, თავდადებული შრომა და ენთუზიაზმი, რომელიც დანაგრუნისსკიაში სუფევს. ჩვენს რანაბრების წარგზავნილებმა მათემატიკა რომ სავალალოდ იბრუნებინათ წინაშე დასახული ამოცანების წარმოსაბრუნებელი შესაბრუნებლობა.

ნავარუნისსკიაში მუშეზღობის ხარაბრებმა ჩაფლული.

„საქენავიგაციო“ თავაკი ანვარი დავაზღვილი, რომელმაც ჩვენი მეზღვაურბა, იოსარ, დნწად ვავცნობს წარმოსაბრუნებელი საბრუნებლობის წარმოსაბრუნებლობა და დანაგრუნებლობაზე და დანაგრუნებლობაზე ვავცნობს ნავარუნისსკიაში მუშეზღობის ცხოვრების, შრომის, გართობა-დასვენების საინტერესო ამბებს.

აი აქ, შრომის ეფრატულში ჩაბრუნებლი ვავცნობი მოწინავე კალატობა ბრავადების ხელმძღვანელებთან ოთხი დამხმარებელი და გიორგი გეგმეკური, საქართველოს ღენდური კომპანის პრემიის ლაურეატი, ხის მჭერელი ბრავადის ხელმძღვანელი ვალერი ორუბია, მოწინავე მემორტაგები, მებრუნეები, შოფერები, ნილი დაახასლები...

კლუბში გამართულ მეგობრობის საბაზოზე ზამელ თანამშრომლებს ვავცნობი თბილისის საქარბო რაიონის შრომელთა საკმანაბა, მიწეწეები, უახლოესი ამოცანები, ვეზურბრეტი მათთვის საინტერესო სხვადასხვა საკითხებზე, სამახსოვრო ვადეციტი მებრუნე ირაკლი ვახაშვილის მიერ შესრულებული ველური პანორამატიკა „ლიდნა შრომის“.

ნავარუნისსკიაში უფუნის დროს ბებრი ფორტურატი ვადეციტი, ჩამდენმე მათგან „დროშის“ მეთეზღობლებს ვთავაზობ ეს სურათები ვურნალის ჩანართში დაბეჭდული.

დავითი დავთვილი, ტრესტ „საქენავიგაციო ფირმის“ საინჟინერო-გეოლოგიური ექსპედიციის უფროსი, ველურბრეტი ხელმძღვანელი.

ბედია პარიკაზილი როცა შორს ხარ და... როცა ხარ ჩემთან...

თითქოს ვეთეზღობა ხასხასა ველი, თითქოს საქარობ შეწევაზე ვეწევა, ვერავინ შეგავს, ვერავინ შეგავს, მჭირფობ, — როცა არა ხარ ჩემთან. როცა შორს ხარ და ვერა გეხევა; ალარ მხარბებს რამე სრულიად. მიახლოვდება: მოწუნე, სეცდა და სხარული შორეულია. მაგრამ ჩემს ვეკრდით რომ მეგვლები, ათერბიან ცაზე ნილები. და როგორც მთები, — ნავადლები, სიკოცლის მბები ისე ვიხევი. ჩემს წინ მწევენება ვეთეზღობი ველი და დღანია უამარე ვფრია, მწეას, — არ არხობი, ამ მწევენად, ცრემლი, მჭირფობ, როცა შენა ხარ ჩემთან.

მე უნდა ვიყო ვარსკვლავთმგობრეული

მე უნდა ვიყო ვარსკვლავთმგობრეული, ულურბებს ცაზე ვარსკვლავნი ვივადო. მე უნდა ვიყო ვარსკვლავთმგობრეული, ვარსკვლავთმგობრეული, ვარსკვლავთმგობრეული, მგიდებარ.

არვის არა ვთხოვ ნენას,

ჩემი მზანი ისე მახლებს. მე, უსახელო ვარსკვლავთა წევნას, ჩამოფრებულ დამაზს სახლებს. დღის ჩემი თვი არ მებრალდება. დღის სხვა ხელბია მე უსახელო არ მწეას. ვარსკვლავთა, როგორც ხატფოს თეზღებმა, დავ, თუ ვინაა, დამწეავს. მწეაზე მწეაზე შენ, — თვალისჩინი, მე ცის საუფლებს მებრუნე ბინა. იქნებ იქაც შენ აღმოგებო, სავარსკვლავთმგობრეული, ავედი როცა, არ მქონდა ძლიი, არ მქონდა მოყლა.

ევაკულ და ვთეზღობ ცის ვარსკვლავები: ოუპატერი, ვენერა, მარსი... რადენდენ, როგორც ზეცის თეზღები და ვარსკვლავები ვთეზღობ ვახვს. დამხმარე მიწას, ვავთეზღობ თითქოს, მე, —

ვარსკვლავები სახე ეყლაძის; ჩემს გეგზავნიდ: სინათლს, სიბოთს, უსახელო ვარსკვლავებ მტეაღ ეკლავი. ცის მსაითებზე მტეაღ ეკლავი, შენ ეყლა მსაითს სწობნიდი იმ წაშს.

....
და — ვარსკვლავები სახე ეყლაძის ვებრუნებდები ვარსკვლავს და მიწას.

თითქოსდა სიღნავლს...

ვალაქანი აქვს შემოინალები, — ამ სიკურის თქმას, სუვევას ვუწვლი. ვამოწევილი აქვს ჩემსებზე ხელბები და ჰა...
საევა ჩამარავს გულში.

მე სხვ. მ. მარტენი
ზაბ. ხბ. რესპონდა
მელონიკა

სკოლის

სიღმარესი შარა პასკა

თასი გათამაშება პირველად 1871 წელს მიეწყო ინგლისის ფეხბურთის ასოციაციის მიერ. თასი, რომელიც ყოველწლიურად გადაეცემა გამარჯვებულ გუნდს, ოცდაათი წლის შემდეგ მოიარა.

ინგლისის პირველი თასი ყველას სამუდამოდ დაკარგული უცნობია, მაგრამ მის საიდუმლოს 1958 წელს საბოლოოდ ახსნა ფრანკ.

შემდგომად ერთ ნისლიან დღეს ბირმინგემის პოლიციამი ღრმად მოხუცებული კაცი გამოიხდდა. — შე ვიცი ერთი საიდუმლო, რომელიც ყველასათვის უცნობია, — განაცხადა მოხუკმა, — მაღლ ჩემი როგი დღევანდელს, საფლავში ჩავალი აღადამიანების ვაგრილი, რომლებთან ერთად ჩავიღწე დღემდე აქვსათვის უცნობია დანაშაული. დღე ეს დანაშაული აღადამიანებისთვის ცნობილი გახდეს.

აღუფიქრებელი მოხუცი ხმის კანკალით ყვებოდა, მან ღამის სანამ თანამარხებულმა 1895 წელს როგორ მოიპარა საიდუმლო მატახის ვიქტორიანული 1871 წელს დაწესებული ვერცხლის ეჭვირვალად საფუხვრითი თასი. როგორც უკვე ცნობილი იყო, 1895 წელს ეს თასი მისმა მგელივით გენმა ატარებდა თასს საიდუმლოდ მოღვაწის პირისათვის გამოიწერა, რომ ვულნუბიტეცერის ბიჭისათვის მისი ბაბუის დასაბრუნებლად მიეცა დანაშაულებამ ბოძარული თასი ნაძარცვი ნივთების ცნობილი გადავიღვეს ბოძარე.

— ვაგრილი — შევიცოდა სახადი დაჩინებულმა გამოვიხდებოდა, — აღმერბა თვეც ხელში მოვაკი, რომ იქურთობი, ფეხები მოვაკი, რომ გამოვტყუე, კუკა ეს არ მოვაკი, რომ დაფიქრებოდა. იგი, რა მომიტინე თქვენს ეს ხომ ინგლისის დაგვიღწე თასია, რომლის შესახებ დღეს გახეხილი წერენ და პოლიცია გამაგებებით დაეჭვის ბოძის მსგავსობაა.

— ჩვენ ნანდელივით არ ვიცოდი, რომ თასი მოიპარებდა, — დამოაგრა თორბა მოხუკმა, — თასი ვერასდროს ვაგრილი ბოლის იგი ვაგრილი და ვაგრილის ზოგადი მთავრები მთავრები უფლის მკეთებლებს. ინგლისელი სანგრაფი თასი მან უკლებს ბოძარული ფულბში გაიწერა. ჩანდაშეზღობილი გაიწერა თასის მომარაგებ თრთავრები ცოცხალი დაჩინებულ მონაწილეს დანაშაული აპირეს. მის სახელს და ვარს დღემდე საიდუმლოდ ინახავს ინგლისის პოლიცია.

როგორც ცნობილია, ამ რამდენიმე წელს წინ ინგლისში მთავრად დაიკარგა ძვირფასი სპირტიანი საძარცვი, ეს იყო მსოფლიო პირველობის იქონის თასი. ეს მთავრად დაიკარგული თასი მალევე იქნა ნახილი.

სამაგიურ მსაჯულებას

„სპორტის საბაბო მსაჯულებას“ წოდება ენიჭება საკავშირო კატეგორიის აპირბის, რომელიც აქვს ორჯინაზრული სპორტისათვის, ობიექტურად და აქტიური მუშაობის მრავალფეროვანი სტილი. ეს საბაბო კომპლექსი ერთ-ერთი პირველებს მიეწინება საკავშირო კატეგორიის მსაჯულებას ვ. ვალტერის (დინამიკი, რიგა), ა. ოზერის (დუბა-კა), რიგა) ვ. ყუთას (დინამიკი, თბილისი).

მთავრად მოხუკი

ზაფხულის ექვსი ოლიმპიური თამაშებზე (1952-1974 წ.წ.) ყველაზე მეტი მედლები მოიპოვეს რუსეთის საბჭოთა ფეხბურთელი სკიდალნიკი ტურის რესპუბლიკის სპორტსმენებმა — 578; უფრო ახინდელს სპორტსმენებმა — 182; სპორტისმენების წარჩინებულთა — 53; ბელორუსებმა სპორტსმენებმა — 51 მედალი.

ნარჩვენი ნარჩვენი ნარჩვენი

□ ხანაყი — ასე ჰქვია თვეს, რომელიც იპირინაში ცხოვრობს. ამ თვეს წელს 224 წელი უმურსურდება. მისი სიგრძე 80 ნანტიმეტრია და 7 კილოგრამზე მეტს იწონის.

□ უსუტეხი თევზი ძალიან მოძარეა და მგრძობიანია. როგორც კი მისი ბაჭინი დოქტორი კოსინარი დაუქმდება, გახარებული თევზი უზარმაზარი აკვარეზიდან მამუნე ამოხუდეს ხოლომდ თავს.

□ ამერიკის ქალაქ საკრამენტის ჰეიდორის ბაღსტდის ნაგებობა მართლზე გარკვევით არის აღუგებელი მისი თანამდებობა — სკოლის დირექტორი.

სავიზიტო ბარათში მითითებულია არ არის, რომ მისი ხელა მოთავსებულია... ბედულობი, არც ის, რომ მისი მოწოდებები არაა... ბაუაყები. ბოლ სტადი თავის სკოლაში წვრთნის სხვადასხვა გზის ბაუაყებს, რომლებსაც უმრედე სპორტულად შეგობრებებში იყენებენ.

□ ბაუაყების „სპორტს“ დიდი მოწონება აქვს ამერიკის შეგობრებულ შტატებში.

□ შვილი ინიერი ანდრესი დანიილსონი და მისი ბაბუა ლის ქალშვილი მსოფლიოში ერთადერთი ადამიანებ არიან, რომლებთანაც შეუღლებულია ოთხობის ნანტიმეტრის აღება.

საიუკოცა, მავარს ფუტკარი, რომ მამა-შვილი დანილსონებს თითქმის კანის არავიფარო ბუნებრივად ბაბუა არ აქვთ.

□ ოპორტუნო ქალბნობა აშუალო დიდი მოღვაწის სახის ცხოვრებას უკმაყოფიანად გარდაქმნა.

მისი მიმდევრები სავსელი დიდი თანხით რთული პლასტიკური ოპერაციებს აკეთებენ, რომ ოჯახის ქალების უფრო შვედალი ფორმის მისცენ და სახის კანის ფერი უფრო ნათელი გახადონ.

□ ამას წინააღმდეგობაში ჩამოყარა ვიკანტურნი მტკიცებობი, რომელიც მიწაზე დაცემის უფროსად გაიწერა.

შეტვიტრის უფროსი დიდა ნაწილმა დაცემის ადგილებს წარმოქმნა კრატერი. ამ ვიკანტურის დაშობი 240 მეტრს აღწევს.

□ სპეციალისტებმა დაადგინეს, რომ ტრაკტიში, ამამის კალიბრზე გაშენებულ ბოძარეურ ბაზში მისი რადაცაა ათჯერ უფრო მღერია, ღირებულები კვეთების ვიკანტურ ნაწილში.

წერილი ამით შეიძლება აახსნას, რომ ბოძარეურ ბაზში საფუძვლად მოწოდებული თითოეული კარტიტის წინა უზღვერ 4 კილოგრამას აღწევს, ამადიორის თითოეული ბუქტის კი მზირად 10 კილოგრამზე მეტ ნაყოფს კრეფენ.

□ ხაიკოველი გამომგონებელმა დ. დვტაომა ჩვეულებრივ ელემენტში ჩამორჩა ხაიკოველი მოწოდებლობა, რომელიც საფუძვლამ იძლევა, სპორტის შესახებაც. ელემენტული ფეხებით ერთად მღერობენ ვიკანტო.

ასეთი მართი ელემენტული შედარებით ოლიად და წერილი სხდვენ აღმოაჩინეს.

□ ონიკარელი გამომგონებლის ვ. ონიკარის და ა. ბუდნიკის მიერ გაუმჯობესებული ჩვეულებრივი მოტიკაციული აღზამ მალე შესტდეს წყალში ცურობას.

გამომგონებელმა ტრაქტიობა მხოლოდ ის მოაჩვენა, რომ მოტიკაციული წერილი ხანაჩანაქმ იძებს, სავანებო მოწოდებლობას რთვენი და ნავიო აუტრებულ წყალში.

წყალში თავისუფლად მოტიკური „ნავი“ არ ადამიანს და 50 კილოგრამზე ტრავის ნივთს ეძვება.

საქართველოს სოციალისტური რევოლუციური პარტია
ყველაზე კლიმერ უსანგი

როცა ამ პარტია, ერთი შეხედვით უფრო თითქმისად ორთველებზე შემდგარ ბაუაყს შესტეხობი, ვერც კი წარმოადგინეს რომ იგი ჩვენს პლანეტურ ყველაზე მღერია შხამის მატარებელი არსებობდა.

დანიილსონი თვხის ამ პარტია წარმოადგენს ბუნებამ საოცარი ძალა მისცა. იგი მრავალი დიდი რაოდენობით გამოხუდეს ისეთ მიმავლენებელ ტრაქტიურ ნივთებშიც, რომლებსაც სოციოლოგი ვერც ერთი სახეობის ველებს და მორიგის შხამს ვერ შეუღერბა.

ინდიულმა, რომლებიც შორეულ წარსულში დღევანდელი კოსტარის ტერიტორიაზე ცხოვრობდნენ (სწორად აქ არის გარკვევით უსანისამატარებელი ბაუაყის სახეობა), კარგად იცოდნენ ენერგობრული ბაუაყის ძალა. ამ საოცარი ბაუაყებისგან დღესაც იღებენ მედიცინისათვის ესოდენ საჭირო ძვირფას ნივთს.

უცნაური ხეები

ბუნების ერთ-ერთი საოცრებად შეიძლება ჩათვალოს ე. წ. „ჩისის“ და „კარაქის“ ხეები.

„ჩისის“ ხეები იზრდება სამხრეთ ამერიკის პარაგვაიში, ვენესუელაში, ბრაზილიაში. საქმისათვის ამ ხის ქერტი ვაგრილი, რომ ნაქრობილიდან მამუნე გადმოწყვეტას მოთავსო ჩი წვენი. ეს წვენი ძალიან სასამ და უკუთარობა, თავისი შეგადნობით ძირის ბიჭის წააგავს.

ადგილობრივი მოსახლეობის ხს წვენი უსოვიარ დროიდან იყენებდა და დღესაც იყენებს საკვებად.

„კარაქის“ ხილ საშობილო სამხრეთ აფრიკაა. ეს ხეც წვენი გამოყოფს. წვენი დღესაც შესტეხებულია და მორიგის ფერი მატარებს. ბევრი ირწულებს, რომ ხის „კარაქი“ პრაქტიკულად ძალიან წააგავს საქონილის ჩისის კარგებს. იგი ჩვეულებრივ კარაქზე უფრო გემრიელია.

გილობები ტყვიდან ბარბინდ

თანამდროვე მელებს, როგორც საფანებო დაკვირვებამ ნათელი, ზოგჯერ რაღაც უნებინებ, რომ ტყვიანი ბოძარეები და ქალბის მისადგომებთან აღმოსაღწენ.

მის შესახებ, თუ რა არის ამ ბოძარეის მიზეზი, ბევრის თქმა შეიძლება, მაგრამ უსტეხი და ამოწურება პასუხის ვაგებამ ვერცერთი მხელია.

სოფლებში გამოქვეყნებული მელები თავისუფლად პოლებენ ქალბის დიდ და დაბურულ კარკებში, ნანტიმეტრზე; ბუნებრივ სწორად თხრანა სასურსათო საწარმოების მახლობლად, სხვადასხვა მიზეზებზე ადგილობრივ.

ამას წინააღმდეგობაში ჩამოყარა ვიკანტური სანიტარული შეგობრების მიხედვით მონაწილეობა ადგილობრივი კულტების წევრებმა ქალბს და მის მახლობლად მიმდებარე ასევე მეტო მგლია დაიკრეს; შესყობილი მელებს გამოასტრობი ნივთები დალეს, ნანტიმეტრზე ჩაკეს და საქალაქო მთავრულ ტყეებში გარეშეს.

თავიკარა მთავრად გამოდგა: მელების უმრავლესობა მალევე ამოვი ქალბის ნაინთ ადგილობრივ დაბრუნდა.

კახი, რომელიც ფორას აქლვედა ქაპაბლაძეს

ერთხელ პატარა კაპაბლაძე, რომელიც უკვე კბების უმღერები მოქალაქე ვადალია, პროფესიულად ქალაქის სახალარეო კლუბს ერეოდა. დაბრუნების კუბოში ორი ხანში მუხუთ-ლი მამაკაცი ქალაქის თამაშობდა. მალე ერთი მთავარი წავიდა. მარტო დარჩენილს კიდევ სურდა თამაში და ზოგის ჰქოიბა, იყო თუ არა ხალხები, რომეა დასტურები მისცა.

— მე ქალაქის უმღერები მოქალაქე ვარ, — ამჟღავნებდა მისუთმა. — უნდახარ რომ თანამაში იყოს, ფორად მხედარს მოვცემ!

დაიწყეს თამაში: პარტიის უმღერი უთქმელადვე გასკვდია... მხივრე პარტიში ქალაქის ჩემბოინმა ფორა შემოიტარა, მისამეში კი თანამაში ძალბოტი თთამაშეს. პირველი პარტიის წყების შემდეგ მოხუცი აბუხლუნდა, ხახოთზე ვერა ვარ, მხივრედ რომ დამარცხდა, ვანაცხადა, ნამდელად ავად ვაგვლით, მესამედ წყებისას კი აღმოჩნდა, ქვეყანაზე არ არსებობდა ავადმყოფობა, რომელიც მის არ აუტყობდა.

მამის კაპაბლაძემ მეტოქეს თითონ მისცა ფორად მხედარი. პარტიის უმღერი ვერ ამით შეცდობოდა. ვაჭაყერალო მოხუცი წამობდა, ქული დახვარა, ნახვადისო, წაიღუნდა და ქარსიაცერ ვერართა. შუაგანაზე შემობრუნდა და ქვეყნობის ვაჭარი ჰქოიბა...

რამდენიმე წლის შემდეგ უკვე ხაქოლა ნინაშელად ტელერჯის მოყვარული ტრამპობდა — მე ერთადერთია კაცი ვარ მოხლოდითში, რომელიც ოხსე რაულ კაპაბლაძეს ფორას ახლავდა...

პარტიას ვინ იგებდა, ამის შესახებ მოხუცი, ვაჭაყერი ნინუზის ვამო, აღუძლურა.

„მემობარი“

ნოუ-ორის სახალარეო კლუბში ემართულ ღასკერი და ხოხე რაულ კაპაბლაძეა საინტერესო პარტიას არჩევენ. მათ მითუალოდა ელუენტიურად ჩაქმულ ახალგაზრდა კაცო, სადამო მხედლობის უსურვა და ღასკერის გვერდით მოქუნდა. ახალგაზრდად კამათი დაუწყო ქალარის ტიტანებს. მისი ქედმაღლეობი ხიტყვეზიდან გამწილიდა, თითოხს არც ღასკერისა და არც კაპაბლაძეს არ უსწოლავდა მოხსიკის ნოუბუნები.

ბამენ ღასკერის დღეე შრომა არ დაქმნევებია არამეიბოე ოპონენტის დახმარებულად.

კაპაბლაძე ვაჭაყრა ახალგაზრდის თახვილობამ, მარამ თავი მოეკავა. იფიქრა, ღასკერის მედობარია, თორემ მეც ფამილარულად არ დაუწყებულდა საუბარო.

სამედნიერად, დაუბუბებელი სტუმარი მალე წავიდა. კაპაბლაძემ კეიბია პარტიორის, რა ჰქვიდა ოქვენს მეგობარსო. გაოცებულმა ღასკერამ უნასუსა — პარველად ვხვდებო მაც კაცს, ოქვენი მეგობარი შეგნისა და ამიტომ ვუძღვდით. (7)

პრისოლოკვა

ამ ოპონოციოდ ტურის წინათ, ერთ საფორაშიორის წარსარტე, უუნალობებმა ჰქოიბეს ა. ალიბოინს, ს. რეწვესკისა და რ. ფანის, მეს არის მონატრის უმღერიობის მოქალაქეო.

აღლსამწელე ალიბოინმა დაასახელა რეწვესკერე ალიბოინს, ხაშელად ღაცოშესკერი — სამეფო რეწვესკის, რამებენ ფანისა — რამებენ ფანის.

მხოლოდის „ნ 2 მოქალაქეის“ გვერტვენი სამივე ერთობად მიკუთუნდა მამის ახალგაზრდა საბურო და იღასტრეს მხოვე ზოტერიეს.

არქიველდ ამილიო მ. ძინდამამ

1	2	3	4	5	6
	7				
	8			9	
10		11		12	13
	14				
15			16		
17		20			19
					22
21					24
		23			
		25			
26					27

მთარაშულად: 1. ბრაზილიელი ფეხბურთელი; 4. ძლიერი შთაბეჭდილება; 7. ქართველი პოეტი; 10. არჩი, ჩანაფიქარი; 13. მუშაობის ნერვაიის საზომი ერთეული; 14. რუსი ანტიკლერიკი; № 1 ღვევის ქარხნის პროექტის ავტორი; 15. შექსპირის ტრაგედიის პერსონაჟი; 16. ნუგეზის ან წყლის ნაწილი, რომლის ფაქტორული ვეზილება მეცნარის ან ცხოველის ცოცხლებს სახეობა; 20. რუსეთის რევოლუციური მოძრაობის მოღვაწე; 21. ერთი ქვეყნის მოგზარობის წერილობითი, დიპლომატიური მმართველი მთავრობის სახეობა; 22. ვერე დადგომილი ძელი; 25. ცალკეულ საზოგადოებათა, ორგანიზაციების ეკონომიკა; 26. მთავრ ზომის პოეტობის ნაწარმოები; 27. ამერიკული ხალხური მუსიკა.

შემუშულად: 1. სპორტული შეიბობება; 2. XY საუფუნის უზგეი პოეტი; 3. ქართული სარკავი; 5. სამარკველი, საუფრველი; 6. საქონელიც დაკარგული ფურცელი; 8. დიპლომატიური წამოხმადგენელი; 9. ქართველი პოეტი; 11. სპილენძის მინერალი; 12. პარტიული რუსი მფრინავი ქალი; 17. თანამედროვე ფრანგი მწერალი ქალი; 18. კაცობიობის მთერ ვანჯელი; 19. ცნობილი ბრაზილიელი სახესტარლო მოწოდელი, გარნიანს მუდელი; 23. ინგლისელი პოეტი; 24. ფილის ან წერილმანი ნივთების მომცრა პარკი.

ქრისტილი შევიგინა დ. აბაშიძემ

საქართველო

სახედიხიდე მავიდე

ასტარხანელმა სპეციოლისტმა გ. ჟურენილიმა ასაკი წინათ დაწაბდა სამედიცინო მავიდა, რომელიც საშუალებას იძლევე შრომადმი ავადმყოფს რამდენიმე წამში მოხარებულად შეუვცალოთ სხეულის მდგომარეობა და სობა.

ის მოქოიბოლობა არა მარტო სპეციოლისტებს ეძმარება შრომში, არამედ ავადმყოფებსაც აძლევს შეშინების, ადრულტის ზოგიერთი დავადების დაფინსტიკის დადგენას.

მეხისხან... სიხეხი

თურქმენმა და უკრაინელმა სწავლულებმა ერთობლივი მუშაობით შექმნეს ორგანიზაციური დანდაკარი, რომელიც საშუალებას იძლევე მზის ენერჯის გამოყენებით მივიღოთ... სიცივე.

შეხიხისხალური სახარბუზა

სამედიცინო მრეწველობის საწარმოებში წელს სერიულად გამოქმენენ ორგანიზმის ახალ სახეობათა-საზომ უნივერსალურ აპარატურას.

ის ავტომატიზებული აპარატურა ექიმებს საიმედო დახმარებათ თვალყურის ადევნენ ჰაიციენის სუნთქვას, მაქსიმუმს, წუნებს, შინაგანი ორგანოების ტემპერატურას...

ახალ საყრდნობა-საზომ აპარატურას განსაკუთრებით დამოკიდებული გამოყენებენ ოპერაციის დროს და ჰაიციენების ოპერაციის შემდგომი მკურნალობის პერიოდში.

ხეხი მთხეხი

ქალკე ქიროვის სარემონტო-მექანიკურ ქარხანაში ამას წინათ დაამზადეს ახალი ტიპის მან-

ქანა, რომლის დინამიზებულობა... მობრდილი ხეების ვაჭარგვა.

სავანებო მოწყობილობის საშუალებით მანქანას შეუძლია რამდენიმე წუთში გაჭრას ნიადაგი და მიქსთან ერთად, ფუცკევის დღეობა-ნიხელად ამოიღოს ხე.

ახლო მაქინა დიდ დახმარებას გაუწევს საქალკო მეურნეობის მუშაკებს პარკებისა და საცხოვრებელი ვეარტარების რეკონსტრუქციების დროს.

განეს ძვეყანაში პირველი

მოსკოვში გაიხსნა ჩვენს ქვეყანაში პირველი ჰავაშია კონსტრუქციის სპეციოლიზებული განყოფილება.

განყოფილებას აქვს საშუალებები ფიჭვსტრუბისა და ესტრუქტური ტიპის მანქანების, კონსტრუქციის, ფიზიოლოგიკულური, ჰისნოთერაპიის, ქირურგიული და სხვა განყოფილებები.

ჰაიციენობა და მათმა მოწოდებამ აქვე შეიძლება მიიღონ კვალიფიკაციური სპეციოლისტების საბურო რჩეგები და კონსტრუქციები.

თი თქვი ლუჯიკელი

● პარიზის მხლობლად ჩატარდა „ფანტასტიკური რეკორდების“ ფესტივალი. ამ ფესტივალზე პარიკად დღევანდელ დამპყრდა ახალი მსოფლიო „რეკორდები“ კიდევანა. ქალ-ფეთის ერთ-ერთი წყვილი ფრანგულად ერთმანეთს განმავებელი მკაცრად 14 საათის განმავლობაში.

● ამას წინააღმდეგ, ებნე მიშელ ლობიტომ, ხალხის მფარვერებში, კიბეები წაწაღო და მათა და თითქმის მილიანად გადუღა... პატარა ტელევიზორი...

● ინგლისურ ენაზე ნორმალური კითხვის დროს მათი 140-160 სიტყვის წაკითხვა შეიძლება. ამერიკელმა მანკავლებელმა პატი კილენ-ოლდრიმმა, რომელიც ამას წინააღმდეგ წაიკითხა შენობის მონაწილეობდა, ერთ წუთში კითხვა... 408 სიტყვა უღებო ქიბეების პიკიდან „სამონღელბა“.

● ხიდების გარეუბანში სენსაციური ქურდობა მოხდა: მძარცველებმა დიდიან-შინით, ქაღალტის ერთ-ერთი შიფიდინად მიიპარეს აუცი, რომლის წინა აფი... რ ტონაზე მტევი.

● მაინის-ურანტყურების (ფორ) მხატვართა სალონი ერთ დღეში ას-ს დოლარად გაყიდა უცნაური მხატვრის თამბაკის 22 სურათი.

როგორც შეუძლებ გაიკავა სურათების ავტორი იყო ეგვიპტის წლის საგანგებოდ გაწირილი... შიმბანჯი.

● ტბაღის პოლიციამ დაპატიმრა ვინეც ვერნანის პერსია, რომელიც მილიანს ერთ-ერთი პარკის შიფიდინად დედნობილა ხანაობა. მოსახლურ ფრანსეკო ფტორიმ ასეთი მოტივით გამოართლა დაპატიმრებული პერსია: — დღეს ვერავის გაყავრებს ხანაობაში!

● სფირანციის ქალაქი ნანსში ამას წინააღმდეგ ფრანკო დაპატიმრების ავტომანქანის მძღოლი, რომელმაც მოკლეს ვინეც ფრანკი... ენა გამოჩევი.

● იმის გამო, რომ დასავლეთის ქვეყნებში მომარაგება აღმართა გატაკების შემთხვევები, ინგლისურმა ფორმა „პროტექტა“ დაშორდა სპეციალური მოწყობილობა.

ჩვეულებრივ პორციულს ჩამოტყურებულია გადამცემი, იქვეა დღეა, რომლის დასრულებით, სპირიტების შემთხვევაში, შეიძლება განგავის სატირების უფრიალბ.

● ამერიკის შეიერთებულ შტატებში ყოველდღე 8 მილიანამდე აღმართა გალინიანებულთა ავღებს ტელეფონის უფრიალბ.

ამის მიზეზია ის, რომ უცნაურ აბონენტებს უცნაური ვაჭრები ტელეფონით სავაჭრობენ უშარბე ახალ აუფრს, ახალ ტანსაცმელს, სხვადასხვა ახალ ნივთებს, პრადლებს...

● მსგავსი ამერიკული ფირმების ხელმძღვანელებმა დაახლოებით 20 პრინციენტ... საცაიროს, მავარი ფაქტია, რომ... ვაჭრობენ რელივად აღმართა ბრანბ.

პირველი რიგანი

ალექსანდრე მეტრეველა როგორ ხელმა პირველად 1955 წელს პილი. 1966 წელს თბილისელი ალექსანდრე მეტრეველი საბჭოთა კავშირის წევრები გახდა. იმ დღიდან იგი უცვლელი თვალბა ჩივენი ქვეყნის პირველი რიგანი.

უკანასკნელ წლებში მეტრეველმა უღელს წარმეტებებს მიიღო. მან საბჭოთა ჩოგბურთელებიდან პირველმა გაიყვანა გზა უიბლის ტურნირის ფინალსკან, სადაც მხოლოდ ჩრდონდემ საათის შეუფორი ასპარაზობის შემდეგ დაფორმ პირველი-ნაის ჩეხოსლოვაკელ ლეონიდას ხეჩოსლოვაკელ დღეში.

შემდეგ წელს ერთ-ერთი საერთაშორისო ტურნირზე მეტრეველი ყოველ შემთხვევა კიდევს და რევენი აიღო.

საბჭოთა ჩოგბურთელის შეუფორი ერთბაზე ნათლად მეტრეველს მისი ცნობილი სპორტული დღეული უნერელ ისტატ ბრაციონა.

1974 წელს ისინი ერთმანეთს პირველად შეხვდნენ ევროპის ჩემპიონატის ფინალში. მეტრეველმა წაიგო, ერთი წლის შემდეგ ისინი გამწვრებით შეხვდნენ ვენაში კონტინენტის ჩემპიონატში, ორთამართლა ირანბევირ საათის ბრძოლებოლა.

საბჭოთა სპორტმენმა ბოლის წარმეტებელი მეტრევა და გამოჩინებული მიიღო. მიიღო მსოფლიოს ტელევიზიებზე გადმოსცენ ცნობა იმის შესახებ, რომ ალექსანდრე მეტრეველი ევროპის უძლიერესი ჩოგბურთელი გახდა.

სპორტულმა დიდებულმა ალექსანდრეს თაბებურ ან დაბიბა, იგი უწინდელივე ბეულია და მეგობრულ აღმართა დაჩრ.

ალექსანდრე მეტრეველი თბილისის საბელმწიფო უნივერსიტეტის ქურნალისტიკის ფაკულტეტის ასპირანტი.

ამჟამად იგი თავის სპორტული ფორმის ზენიბევი; ეს ე ნინბევი, რომ თავისი თამაშით ალექსანდრე მეტრეველი ყოველ დღიბანს ვაჭარებს ჩოგბურთის მოყვარულებს. ფტრესტრათები იხილეთ ეურნალის ჩანართში.

რედკეანის პირველ გვერდზე: ბრძმების უფროსი ოსტატი არჩილ ქაშაშვილი, მარჯვნივ — დგან 400-ის ოსტატი მეტრეველი ილიაშვილი. ჩრდოსაის ბრძმებები. მეთოთხე გვერდზე: მარცხნივ — ლეკონიკოსების პირველი მენაწიწე ქალი ცკვა ვოლოდინა, მარჯვნივ — ყოფილი მეფოლადე, ამჟამად საამქროს უფროსი შოვდა კლბოლიშვილი. აღმნიხტრაციული შერნაბა და სავცოვრებელი კრპოვი რუსთაში. მარჯან აარგეკიის ფოტო.

გადეცა ასაწეობად 18/VI-78 წ., ხელმოწერილია დასაბედავდ 24/VII-78 წ., ქალაღლის ზობა 70x108/16, დოკუმენტი ნაბედე ფურცელი მან, პარიობის ნაბედე ფურცელი მან, სადარტცე-ხამამიციელმო თამაბი 4.8, ტრავიე 52.000 შევ. 1782 შე 08691 ფიბი 80 კაბ.

Ежемесячный общественно-политический и литературно-художественный журнал «Дроша» (на грузинском языке) Издательство ЦК КП Грузии

საქ. კე ცე-ის გამომცემლობის ტკამბა, თბილისი, ლენინის ქ. № 14. Типография издательства ЦК КП Грузии, Тбилиси, ул. Ленина, 14

რედკეკეიის მისხამართი 880008, თბილისი 8, რუსთაველის ქ. 42 ტულ. — მო. რედკეკეიის — 09-54-66, მ/გ. მეღეიის — 09-82-69, განყოფილების გამგეების — 09-82-68, 09-01-09.

რედკეკეიანი შემოსული მასალა ავტორის არ უბრუნდება.

ქველი პრესის ფურსტები

მატეარი
ოსპარ შუარნიანი

ეროვნული
ნივლირობა

— ამ მეტეზიანს სმას თავი დაანებე, მოვლავსო: ამ პატარა ტიქა არაუმა მე უნდა მომელას?

ლიტერატორები კრიტიკოსს დანახვას.

— ბატონო, ერთი დღეაქცია, ავადმყოფთან მობრძანდიო, ორ ექიმთან უფილა და არც ერთი არ გამოაღია. ექიმი: იმათზე ნალები ვარ, რომ მე გაუყვე!

— მაგრამ, როგორ ქლბტონო. მე ექიმი არ გახლავარ მე ბეთალი ვარ.
— არა უნავს რა ჩემი ქმარი იმდენად პირტუცია, რომ...

არცის მიზნით დარღვეული ოჯახის მუდღეროგმა.

დასაწყისი

